

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. čk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Nemčija in Bolgarija

Neurathovo potovanje vzbuja veliko pozornost po vsej Evropi. Njegova pot je projektirana skozi tri državne prestolnice, Beograd, Sofijo in Budimpešto. Iz velikega kompleksa problemov, ki se jih posredno ali neposredno dotika diplomatsko potovanje zunanjega ministra hitlerjevske Nemčije, je za nas prav posebno važno poglavje odnosov med Nemčijo in Bolgarijo. Sofijski listi so te dni naglašali, da je Neurath prvi zunanji minister, velike sile, ki je po vojni posetil bolgarsko prestolnico. Posvečali so nemškemu obisku zelo veliko pozornost, kakor je samo ob sebi umljivo, obravnavali in komentirali so njegov pomen z najraznovrstnejših vidikov. Nismo se začudili, da smo med njimi čitali tudi omembe, kako sta se nekdanji Nemčija in Bolgarija borili ramo ob ramo in kako je obe pritisnili sistem »mirovnih diktatorov«. Ta razmeroma malopomenbna, iz danega položaja in dane preteklosti pa umljiva omemba nas kar takoj povelje v sredino osnovnih problemov, ki se postavljajo pred nas, pred ves Balkan in pred Evropo: kako bo bodoče razmerje med Nemčijo na eni ter Balkanom in Podunavjem na drugi strani.

Ni jih bilo malo v predelu med »Berlinom in Bagdadom«, da se izrazimo s staro politično terminologijo, ki so pričakovali od Nemčije, da bo prej ali slej prevzela zopet vodstvo bloka, ki so ga nekdanji tvorile centralne sile in ki je sedaj zastopan za državami, pač znatno manjšimi od nekdanjih. Situacija, v kateri bi Nemčija, vzeta na splošno, mogla misliti na tako vlogo, je že nastopila ali se vsaj vidno uveljavlja. In vsekakor je sedaj od Neurathovem posetu dana sama po sebi prilika, da se vzame ta možnost v pretres. Ako bi zares živila naznačena težnja, bi nam diplomatska pot kazala postojanke z Dunajem v pričetku, Budimpešto ter Sofijo v sredini ter Ankaro na drugem koncu. Dejansko pa je tako, da se prva in zadnja prestolnica izločata iz kombinacij že kar v začetku, pa da ostajata samo srednji dve. To sta oni dve prestolnici, ki ju prav sedaj poseja Neurath. Toda to sta središčih dveh držav, ki predstavljata le manjšino napram ogromni večini, napram sklepu držav v Podunavju in na Balkanu, ki bi jih naznačena orientacija usmerila v nasprotje.

Bila bi pač nespametna in nepraktična politika, ki bi si nadela take smotre. In res se z nemške strani ni nič prikrivalo, da novi Berlin v svojih diplomatskih akcijah na Balkanu ne more hoditi po potu starega cesarskega Berlina, ki je gledal skozi dunajska očala in je videl temu primerno spačeno sliko. Novi Berlin ne mara hoditi po teh potih, ki so se izkazale kot napačne, marveč je uvidel, da je treba na jugovzhodu računati z mladimi svežimi narodi in da je treba s temi iskati stikov in sodelovanja. Izraz vsega naznačenega je tudi Neurathov poset v Beogradu. V njem moremo videti specialno z balkanskega in podunavskega vidika neko načelno stališče, ki ga nemara na zapadu te dni niso dovolj podčrtali, to je stališče, da tu ni na delu diplomatska akcija, ki bi si vzela za program »borbo zoper mirovne diktate« tudi na jugovzhodu, marveč da ta akcija računa z dejstvi nastalega stanja kot dokončnimi. To je vsekakor za nas važna konstatacija, tem bolj, ako se podčrtava na tako viden način. V nadaljnjih interpelacijah morejo biti razlike, tem bolj, ker gre tu za zelo komplicirane odnose, za križajoča se nasprotja, ali vendar ne smemo prezreti, da je za nas že v naznačenem jako važno jedro, pridobitev trajnejše veljave.

Bilo bi naivno misliti, da se z nekimi novimi pojavi izpodkopa Balkanska zveza. Ta je nastala iz stremljenja, da se zagotovi sedanje stanje na polotoku in na tej osnovi je zgrajena še danes in v izvajanju naznačenih teženj je njena funkcija. Bolgarija je danes še vedno izven Balkanske zveze in še nedavno smo čuli izjave vodilnih sofijskih državnikov, da še ni tu novih momentov, ki bi silili Bolgarijo, da spremeni svoje stališče. Vse to je res, toda istočasno je res, da so se ta čas odnosi med Bolgarijo in njenimi sosedi zelo izboljšali. Saj je treba samo pomisliti na pakt večnega prijateljstva, ki nas je zvezal, in na prisrčne stike, ki so se obnovili med nami. Ako bi iz nove Nemčije izvirale drugačne pobude, bi se mogla obnoviti ona nesrečna era medsebojnih nasprotij. Ako pa taki kvarni vplivi izostanejo, bo mogel balkanski svet napredovati na poti in v smeri, ki si jo je začrtal.

V Sofiji omenjajo svoje zunanje politične probleme, one, ki jih gledajo na rumunski strani, pa one, ki so vezani na težnjo po dostopu do Egejskega morja, da o drugih ne govorimo. Tudi v teh smereh velja gori povedano. Čim bolj bo konstruktivna vsebina stikov med Sofijo in Berlinom, tem bolj bo mogla tu Balkanske zveze prispevati k ostvartvi stanja, ki bo pomenil dokončno stabilizacijo razmer na Balkanskem polotoku.

MARŠAL TUHAČEVSKI IN 6 GENERALOV PRED SODIŠČEM

V Moskvi se je začela pred vojaškim sodiščem razprava proti ustvariteljem sovjetske vojske — Triumvirat, ki hoče iztrebiti nasprotnike sedanjega režima

London, 11. junija. AA. Danes se je pričela pred posebnim oddelkom vrhovnega sodišča razprava proti maršalu Tuhačevskemu ter generalom Koriku, Uboreviču, Eidemannu, Feldmanu, Primakovu in Putnu. Uradno poročilo potrjuje vesti o odkritju zarote kar največjega obsega proti Stalinu. Vidno vlogo je igral v zaroti namestnik vojnega komisarja Garmar-nik, ki je izvršil te dni samomor. Zarotniška organizacija je delala sporazumno z vojaškimi krogi neke države, ki je zelo sovražna proti Sovjetski uniji. Izdajala jim je vojaške skrivnosti Rusije in sploh delala za zmanjšanje sposobnosti rdeče vojske. Namen te organizacije je bil onesposobiti rdečo vojsko za uspešno obrambo države. Aretiranci so krivdo priznali.

Kaj očitajo obtoženim generalom

Maršalu Tuhačevskemu in obtoženim 6 generalom očita obtožnica, da so stalno obveščali neko inozemsko vlado in njene vojaške oblasti o Stalinu in razmerah v rdeči vojski, da so vršili sabotažo v posameznih tehničnih organizacijskih centrih ruske vojske, da bi oslabil njeno od-pornost, da bi sploh omogočili uspešen na-pad neke tuje vojske na Rusijo in da so prejemale zato od te države velike denar-ne nagrade. Maršal Tuhačevski se je ho-

tel za vsako ceno udeležiti kronanja an-gleškega vladarja v Londonu, da bi tako na lepem zbežal v tujino in užival sado-ve svojega izdajstva. Že general Putna je podal mnogo izpovedi, ki so kompromiti-rale ne le njega, nego tudi ostale obtožen-ce. Maršal Tuhačevski je priznal vsa de-janja, ki jih našteva obtožnica o njem in ostalih obtožnicah. Tudi drugi obtoženci so priznali svoja dejanja.

Maršala Blücher in Budjenij v senatu

V senatu sodišča so Urlih kot predsed-nik, maršala Budjenij in Blücher, general Alkins ter še 4 drugi višji oficirji.

Sodba bo razglašena bržkone že jutri ali v nedeljo.

Silno napet položaj v Rusiji

London, 11. junija. o. V Moskvi in po vsej Rusiji je položaj zelo napet. O tem priča po mnenju tukajšnjih političnih krogov že okoliščina, da večerj preko srednje Evrope ni bilo mogoče dobiti prav nobenih telefonskih ali brzojavkih stikov z Moskvo. Celo angleška vlada ni dosegla stika z angleškim poslanikom v Moskvi. Vse njene intervencije pri ruskih obmejnih oblasteh, kakor tudi pri ruskem

poslaništvu v Londonu, so bile zaman. Še-le ponovi je lahko poslanik v Moskvi po-ročal londonski vladi o položaju v Rusi-ji, pač pa so redno funkcionirale zveze preko Finske, švedske in Norveške.

V ostalem imajo danes angleški listi obširna poročila o položaju v Rusiji. Tako pravi »Daily Express«, da se je tam pri-pravljala vojaška vstaja in da je bila stvar že tako resna, da je moral Stalin pozvati na pomoč celo vrsto oddelkov za-nesljivih neruških vojakov. V Moskvi je sedaj koncentriranih 100.000 oboroženih mož. Na Stalinu so skušali izvršiti aten-at, ki pa je bil preprečen. V Moskvi vla-da veliko razburjenje in so razmere take kakor v prvih dneh revolucije.

»Times« misli, da pomenijo najnovejše aretacije v Rusiji politično čiščenje v rde-či armadi. »Daily Express« pa pravi, da danes vsa Rusija drhti v največjem stra-hu. V Moskvo pošiljajo izbrane čete za obrambo Kremļa. Najnovejša zarota pro-ti Stalinu, ki so jo odkrili te dni, je zavez-la ogromno razsežnost. Stalin se načrta v prvi vrsti na triumvirat Vorosilov—Je-gorov—Ževov, ki hoče iztrebiti vse na-sprotnike sedanjega sistema. Sovjet ko-unijo preplavlja te dni val najstrašnejše-ga terorja.

»Morningpost« pravi, da je »despot Sta-lin v lastni hiši neusmiljeno razbil po-

stojne klope svojih neprijateljev. Nihče ni več varen pred njegovo preganjalno manjco; še bolj kakor Stalinove fizične žrtve obžalujemo tiste njegove žrtve, ki niso v dosegu njegove neusmiljene mašče-valne roke, obžalujemo namreč raznenj-gove oboževalce pri nas na Angleškem, ki so še pred kratkim bili prepričani, da je zares branilec in zaščitnik pravice.«

Kaj pravijo Nemci o dogodkih v Rusiji

Berlin, 11. junija. w. Uradno moškovsko poročilo o veleizdajniškem procesu proti Tuhačevskemu in drugim generalom rde-če armade, objavlja Nemški listi zelo ob-širno in opozarjajo v svojih komentarjih, da je imel maršal Tuhačevski največji vpliv na organizacijo sovjetske armade. Tuhačevski je bil določen za vrhovnega poveljnika rdeče vojske v primeru kakega oboroženega konflikta. On je tudi sestavil mobilizacijski in razvojni načrt rdeče vojske in vodil pogajanja s francoskim ge-neralnim štabom ob priliki sklenitve fran-cosko-ruskega pakta. Stalin si je gotovo na jasnem, kakšne posledice bo imelo v Franciji, če sedaj označuje sovjetska vla-da generale, ki so posvečeni v vse tajno-sti rdeče vojske in ki jih je poslal v Pa-riz na pogajanja s francoskim generalnim štabom, za trikrat proklete odvratne vo-hume in veleizdajalce. Nemški listi naglašajo nadalje, da gre za generale, ki niso bili le poveljniki najelitnejših sovjetskih armad, marveč so imeli tudi svoje adju-tante, svoj generalni štab in celo vrsto prijateljev, ki so brez dvoma njihovi so-mišljeniki in prav tako poučeni o vseh zakulisnih zadevah rdeče vojske. Če gre sedaj Stalin preko vsega tega, potem je to dokaz, da gre za izredno hude zločine in je brez dvoma edinstveni primer, da obtožuje režim najvplivnejše vojaške predstavnike, na katere se je doslej v glavnem naslanjal.

Plymouth v Berlinu

Nepričakovan prihod predsednika londonskega odbora za nevmešavanje v špansko vojno v nemško prestolnico

London, 11. junija. b. Lord Plymouth, angleški državni podtajnik v Foreign office in predsednik londonskega odbora za nevmešavanje v španske zadeve, ki se je te dni mudil na potovanju po baltskih drža-vah, kamor je po Edenovi želji odpotoval v posebni angleški misiji, in ki bi se bil mor-al večerjati ali najkasneje danes vrniti iz Litve direktno domov, je povsem nepriča-kovano izpremenil program svojega po-tovanja in se iz Kaunasa večerj odpeljal z le-talom v Berlin. Iz uradnih krogov ni bilo mogoče danes zvedeti nobenih podrobnosti o tej nenadni izpremembi, ki je presenetila celo informirane kroge ter zato odklanjajo vsako izjavo. Splošno se zatrjuje, da je lord Plymouth odletel iz Kaunasa v Berlin za-to, da se z merodajnimi nemškimi krogi porazgovori glede obnovitve dela v london-skem nadzornem odboru.

Prijateljska gesta napram Nemčiji

Sicer v informiranih krogih z velikim za-nimanjem razpravljajo o Plymouthovi mi-siji v Berlinu, ker zatrjujejo, da je bil ta njegov korak po poslednjih uspeših Ede-novih razgovorih z italijanskim in nem-škim poslanikom skoro nepotreben. Ako ga je lord Plymouth kljub temu storil, do-kazuje njegovo postopanje, da je bilo An-gliji veliko lažje na tem, da napravi na-pram Nemčiji prav v sedanjem trenutku, ko so se pogajanja za sporazum o izva-janju mednarodne kontrole že blizala svo-jeju srečnemu zaključku. Prijateljsko ge-sto, ki naj Nemčijo še bolj pridobi za an-gleške predloge. Razen tega domnevajo tu, da je lord Plymouth s svojim nepriča-kovanim berlinskim obiskom izpolnil željo nemške vlade, izraženo ob priliki kronan-skih svečanosti, da bi v kratkem kak an-gleški diplomat posetil Berlin. Po vsem so-dijo v Londonu, da se je težnja po zbli-žanju z Nemčijo spet pojavila v an-gleških krogih.

Angleške skrbi zaradi dogodkov v Rusiji

Seveda so se že večerj pojavile v zve-zi s Plymouthovim obiskom v nemški pre-stolnici tu vsemogoče govornice, ki zbujajo splošno radovednost politične javnosti. Tako domnevajo nekateri, da je Plymouth odletel iz Kaunasa v Berlin predvsem za-radi nove usmeritve ruske politike, kakor jo napovedujejo senzacionalna poročila iz Moskve v zvezi s poslednjimi dogodki, ki kažejo na velike izpremembe v notranje-po-litičnem življenju Rusije. Vse to spravlja angleške politike v negotovost glede pravih ruskih namenov v najbližji bodočnosti, ker si je o tem po sedanjem položaju nemogoče ustvariti pravo sliko. Angleži se celo boje, da ne bi bile najnovejše ruske izpremembe v kaki neposredni zvezi z ne-davnimi vestmi o možnosti zblizanja med Rusijo in Nemčijo. V tej zvezi presojajo v nekaterih tukajšnjih krogih s povsem drugačnega vidika kakor doslej tudi najno-vejše poljske politike v vzhodni in ju-go-vzhodni Evropi, zlasti pa poljska prizade-vanja v Bukarešti. Ti krogi mislijo nam-reč, da se želi Poljska samo zavarovati za primer, da bi prišlo do sodelovanja med Rusijo in Nemčijo, ne pa pomagati nem-škemu ciljem proti Sovjetski uniji.

Hitler pripravlja novo presenečenje

Nemcem manj naklonjeni krogi so kon-čno mnenja, da je Plymouthov nenaden odhod v Berlin v neposredni zvezi z vestmi in govoricami, ki so se danes z vso senza-cionalnostjo razširile po angleški prestol-

nici, da pripravlja Hitler s svojimi stran-karskimi veljaki neko važno politično de-monstracijo v Gdansk. Ki bi mogla imeti za posledico novo nemško izvršeno de-jstvo v tem predelu Evrope, kamor Hitler do sedaj še ni posegel. Lord Plymouth naj bi sedaj po Edenovem naročilu prišel v Berlin zato, da odgovorne nemške kroge pravčasno posvari pred tako akcijo, ki bi zbudila splošno nezadovoljstvo in ki bi utegnila sprožiti zelo nevarne zapletljaje.

Povratak v London

Berlin, 11. junija. b. Lord Plymouth se je ustavil v Berlinu le nekaj ur. Po raz-govorih, ki jih je imel z nemškimi držav-niki, zlasti pa z angleškim poslanikom Hen-dersonom, je zvečer odpotoval iz Berlina v London.

Hitler v Vzhodno Prusijo

Berlin, 11. junija. b. Nemški kancelar Hitler namerava proti koncu tega meseca podvzeti daljše, najmanj 10 dni trajajoče pomorsko potovanje na krovu admiralske jachte »Grille«. Dasi ni smer njegovega po-tovanja uradno do danes še nikjer označe-na, se vendarle po zanesljivih informacijah zdi zelo verjetno, da bo Hitler plul po skandinavski obalni liniji, ne da bi izstopil na suho. Ni tudi izključeno, da se ne bi Hitler podal še v Vzhodno morje, kjer bi se v tem primeru ustavila njegova jaha v luki Pillau v Vzhodni Prusiji.

Kaj pripravljajo Nemci v Gdansk

London, 11. junija. b. Svobodno mesto Gdansk in Baltik sta po daljši pavzi večerj nenadoma spel stopila v ospredju medra-dnega zanimanja. Po poročilih, ki »tu-kašnje časopisje objavlja od svojih ber-linskih poročevalcev, se potrjujejo govori-ce, da bo Hitler izkoristil letošnje poletno potovanje strankinih voditeljev v nemške obmejne pokrajine za obisk Vzhodne Pru-sije. Kot cilj potovanja je namreč določen Marienwer in Vzhodni Prusiji, 80 km od svobodnega mesta Gdanska. Baje se bo Hitler podal v ta kraj v spremstvu nič manj kakor 600 spremljevalcev, samih vrhovnih voditeljev stranke. Šef nemške tajne policije Himmler se že mudi v Gdańsku, kjer je gost tamkašnjeega narodno so-cialističnega voditelja Forstera.

Blomberg v Firenzi

Rim, 11. junija. AA. Maršal Blomberg je dopoldne zapustil jadrnico »Avorio« v Catanee in se odpeljal z letalom v Firen-zo, kjer ga je sprejel zastopnik prefekta z vodilnimi osebnostmi mesta. Nemški vojni minister bo ostal do nedelje v Fi-renci. Ogledal si bo tamošnje znamenito-sti, nakar bo odpotoval z letalom v Ber-lin.

Ameriški dokumenti o Rusiji

New York, 11. junija. AA. Izšla je naj-novejša knjiga zbirke ameriških diplomati-skih listin. Knjiga obsega v prvi vrsti li-stine o stališču Zedinjenih držav napram Rusiji v prvem času po svetovni vojni. Uvod pravi, da je ta skupina listin izšla zato, tako pozno, ker je vlada želela po-petletni korespondenci dobiti pristanelek vlad bivših zaveznikov držav za objavo listin, ki se tičejo v glavnem akcije Zedi-njenih držav s sodelovanjem takratnih za-veznikov. Iz zbirke je izpuščena cela vrsta listin, za katerih objavo niela dali pristika-ka francoska ali britanska vlada. Zbirka ima med drugim tudi vsa navodila za ame-riško delegacijo v Versaillesu glede Sov-jetske unije.

S španskih bojišč

Republikanska letala so poškodovala Francovo križarko „Baleares“

Valencija, 11. junija. AA. Komunique vojnega ministrstva pravi med drugim:

V vzhodnem pasu je republikanska le-talstvo obstreljevalo postajo Carineno in letališče, ki ga grade v neposredni bližini. Ena eskadrilja je obstreljevala letališče Logrono in letala v tamkajšnjih hangarjih. Pri najnovšem bombardiranju Palme na Mallorci so republikanska letala obstrelje-vala ladje v pristaniščih in je uporniška križarka »Baleares« doživela veliko pokva-ro. Razdejali smo tudi zid okoli vojaškega poveljstva in vojašnico v San Jaimeju ter vojaško garažo, kjer je bilo 50 tovornih avtomobilov. Uporniška križarka »Balea-res« je odpulpa v Cadiz na popravilo.

Republikanska vojska je v odseku Utan-de ob Guadalajari izvršila hud napad in zajela več sto sovražnikov.

Guverner pokrajine Badajoz poroča, da je uporniško letalstvo še nadalje bombar-diralo civilno prebivalstvo v Medelinu, Do-beni in Mangabrielu. V Medelinu je poru-šilo 25 hiš, v Mangabrielu je pa 18 mrtvih in več ranjenih. Kmetje na polju so mora-li opustiti delo in reševati upod razvalin svoje žene in otroke. Uporniki so bombar-dirali pokopališče v Don Benitu in razde-jali mnogo grobov; eksplozija bomb je raz-trgala mnogo trupel.

Sestreljeni Francovi letali

Bilbao, 11. junija. AA. Po uradnem po-ročilu so vladne čete sestrelile danes dve sovražni letali.

Iz Francovega tabora

Salamanca, 11. junija. w. Opoldne je bi-lo izdano poročilo, da so vladne čete izvr-šile hud napad na nacionalistične postojan-ke pri La Estakta in Lagueru, vendar pa so bile s hudimi izgubami odbite. Tudi pri Karumeni in v odseku pri Soriji je skušal sovražnik napadati, vendar pa je bil po-vsod odbit. V bojih pri Utandi je sovražnik

Huda železniška nesreča v Nemčiji

Vratislava, 11. junija. w. Med postajama Hirschberg in Schmiedberg se je pripetila davi nenavadna nesreča. Pri nekem tovr-nem vlaku se je odtklopilo troje natovorne-nih in štirje prazni vagoni. Zaradi strme proge so začeli drveti nazaj, na ovinku pa so se zaleteli v osebni vlak, ki je vozil za tovornim vlakom. Več vagonov osebnega vlaka je z lokomotivo vred skokilo s tira in se prevrnilo. Dostoj je izkopol izpod razvalin 4 mrtve, 2 hudo in 8 lažje ranje-nih. Pod razvalinami je še večje število mrtvih in ranjenih.

Požar vpepelil celo vas

Varšava, 11. junija. br. V poljski vasi Lučini je nastal danes požar, ki je uničil vso vas. Zgorelo je 129 hiš. Vsi prebivalci so ostali brez strehe. V ognju je poginilo tudi mnogo živine.

Umor protifašističnega voditelja v Franciji

Pariz, 11. junija. w. V nekem južno-fran-coskem kopališču so našli danes umorjene-ga italijanskega novinarja Laria Rossellija. Neznani morilec ga je umoril s 4 strelji. Rosselli je bil eden izmed glavnih vodite-ljev protifašistov v Franciji.

Nova carinarnica v Titlu

Beograd, 11. junija. AA. Finančni mini-ster je izdal sklep naj v Titlu odprejo ca-rinski oddelk glavne carinarnice v No-vem Sadu.

postil na bojišču 50 mrtvih. Skupne izgube pri vseh teh epopdih na strani vladnih čet znašajo nad 500 mož.

Nova ojačenja za generala Franca

Gibraltar, 11. junija. w. Reuterjev urad poroča, da je v zadnjih dveh dneh prispelo v Algeciras več transportov novih svežih čet za generala Franca. Skupno je prišlo do sedaj okrog 25.000 mož. Iz Algecirasa so jih takoj poslali na fronte pri Madridu in Bilbau.

Nov španski poslanik v Franciji

Pariz, 11. junija. w. Predsednik republike Lebrun je dopoldne sprejel v nastopni av-dienzi novega španskega poslanika Ossy-ria y Gallarda, ki mu je pri tej priliki iz-ročil svoja poverilna pisma.

Vprašanje reforme odbora za nevmešavanje

London, 11. junija. AA. Angleški listi ra-čunajo z bližnjim povratkom Nemčije in Italije v odbor za nevmešavanje. »Times« pravijo med drugim: Ker štiri kontrolne dr-žave niso pooblašene izpremeniti sistema nadzorstva, je pričakovati, da bodo pri pr-vi priložnosti načele razgovor o nameravani reformi v odboru za nevmešavanje.

»Daily Telegraph« pravi, da je proti temu predlogu pričakovati pomislekov pri Nem-čiji in Italiji. Zato govore ponovno o pred-logu, naj se vojne ladje nadomeste z obo-roženimi ribiškimi ladjami. »Morningpost« misli, da bo že danes v diplomatskih raz-govorih dosežen sporazum. Prvotni namen britanske vlade, da se obrne do obeh špan-skih vojaških se strank, je propadel zara-di odpora sovjetskega poslanika, ki bi že-lel, da se vsa zadeva uredi v odboru za nevmešavanje.

Van Zeeland odpotoval v Ameriko

Bruselj, 11. junija. AA. Predsednik vlade, Van Zeeland je danes odpotoval v Pariz, odkoder se bo odpeljal v Cherbourg, kjer se bo vkrcal za pot za New York. Predsed-nik belgijske vlade potuje v Ameriko na povabilo Princetonške univerze, ki mu bo izročila diplomu častnega doktorja, bo pa nekaj dni tudi gost predsednika Roosevelta. Sodeč po sestavi bo imel izrazito uradnega značaja, tako da bosta Roosevelt in Van Zeeland mogla bolj neposredno izmenjati misli o svetovnem gospodarskem položaju.

Politična amnestija v Belgiji

Bruselj, 11. junija. w. Po celonočni seji, ki je trajala do 4. zjutraj, je senat z 90 gla-sovi proti 64 odobril zakon o politični amnestiji za dejanja, ki so bila izvršena med nemško okupacijo belgijskega ozemlja. Opolnoči je povzel besedo ministrski pre-dsednik Van Zeeland, ki je rotli senat, naj odobri ta zakon, ki ima namen ustvariti čim popolnejšo narodno slogo v Belgiji.

Bolgarski poslanik pri predsedniku vlade

Beograd, 11. junija. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović je sprejel dopoldne bolgarskega poslanika Ivana Popova.

Zdravici v Sofiji

Jugoslovensko-bolgarska pogodba jamstvo za napredek vseh držav na Balkanu

Sofija, 11. junija. AA. Predsednik vlade in zunanji minister Kjuzeivanov je priredil senci na čast nemškemu zunanjemu ministru Neurathu večerjo, ki so se je poleg njegovih spremljevalcev udeležili zastopniki Nj. Vel. kralja, člani vlade, diplomatskega zbora in drugi odličniki.

Kjuzeivanov je v svojem govoru opozarjal na stare prijateljske stike, ki so družili obe državi v dobrih in slabih časih. Zahvalil se je nemškemu narodu, ker poleg lastnih velikih skrbi ne pozabi na svoje prijatelje.

Pomen tega obiska je v tem večji, je deljal med drugim, ker je prišel neposredno po obisku v prestolnici sosedne bratske države, s katero je Bolgarska nedavno sklenila pakt večnega prijateljstva. Ta zgodovinski dogodek je ustvaril trajne pogoje za miren razvoj in napredek obeh bratskih narodov in za ves Balkan. Po hudih preizkušnjah, ki jih je Bolgarska hrabro prenašala, se sedaj posveča mirnemu delu in skrbi za povzdigo svojega gospodarstva in kulture.

Naglasiti moram, da so njena prizadevanja za gospodarsko obnovo naša vedno prijateljsko podporo Nemčiji. Z željo, da bi se stiki med obema državama razvijali tudi v bodoče v duhu preizkušene prijateljstva in pristranosti, je Kjuzeivanov napil kancelarja Hitlerja, nemškemu narodu in Neurathu.

Nemški zunanji minister je v svojem odgovoru izjavil: Kakor Nemčija pod Hitlerjevim vodstvom, si tudi Bolgarska prizadeva, kakor sem mogel ugotoviti, da se povzpne v višino. Pod modrim vodstvom svojega vladarja nadaljuje svojo neodvisno zunanjo politiko, ki je odločno mirljuba in ki je nedavno dobila izraz v paktu z jugoslovenskim narodom. Ker se naši deželi nahajata pred istimi vprašanji in enakimi cilji, so prinesli tesni gospodarski

in kulturni stiki, ki že dolgo obstoje med obema državama, obema iste koristi. Ugotavljam z veseljem, da se ti stiki razvijajo vsako leto bolj, da postajajo čim dalje globlji in da na ta način krepje prijateljstvo med Bolgarsko in Nemčijo.

Neurath je napil kralju Borisu, min. predsedniku ter bolgarskemu narodu.

Popoldne je Neurath odpotoval z letalom v Budimpešto.

Pred odhodom so se na letališču poslovili od njega zastopnik kralja dvorni svetnik Grujev, minister dvora general Panov in predsednik vlade in zunanji minister Kjuzeivanov z vsemi člani bolgarske vlade, italijanski, jugoslovenski, nemški in madžarski poselniki, šest protokolov zunanjskega ministrstva, sofijski župan in zastopniki nemške kolonije.

Prihod in sprejem v Budimpešti

Budimpešta, 11. junija. w. Kmalu po 18. je prišel na povratku iz Sofije na budimpeštansko letališče nemški zunanji minister Neurath s svojim spremstvom. Na letališču so ga pričakovali in pozdravili člani vlade z ministrskim predsednikom Daranyijem in zunanji ministrom Kanyo na čelu. Navzoči so bili tudi poslanički Italije, Avstrije, Jugoslavije in Bolgarije. Po pozdravu se je Neurath v spremstvu zunanjskega ministra Kanye odpeljal na Margaretski otok, kjer so v hotelu »Paladin« rezervirali zanj prostore. Organ vlade »Pesti Hirlap« naglašja, da potovanje Neuratha v Beograd, Sofijo in Budimpešto dokazuje, da se Nemčija, zavedajoč se svojega zemljepisnega položaja in svojega vpliva kot vesilec, slej ko prej zanima za Podunavje in da stremi po globlji odnošaji z Jugoslavijo, Bolgarijo in Madžarsko. To obenem dokazuje, da hoče Nemčija služiti interesom miru v tem delu Evrope.

Nacionalnim

Ljubljancanom

Ohranite danes v vsakem primeru mirno kri! Ne reagirajte na nobeno morebitno provokacijo, pa naj bi prišla od koderkoli. Cuvajte dostojanstvo kulturne sredine!

Beležke

Tri objave

Pod naslovom »Incident pri Prihovi 8. junija« smo prejeli v sredo popoldne od kr. banske uprave komunikacije, ki smo ga lojalno dobesedno objavili. V tem komunikatu je rečeno, da so pristajši JNS 8. junija ob 20. zvečer »iz zasede napadli dva avtobusa, ki sta proti Celju vozila pristajši JRZ, po večini akademike«. Nadalje je rečeno, da so napadeni po odbitem napadu »nadaljevali svojo vožnjo proti Celju. Končno zatruje objava kr. banske uprave, da sta »med napadalci bila tudi Miha Orožen, jurist iz Ljubljane in Bene, trgovski pomočnik iz Maribora«.

»Slovenec« je spremenil naslov službenega komunikata v naslov »Umor slovenskega akademika« ter je izbrisal iz besedila uradno ugotovitev, da so bili potniki na obeh avtobusih po večini akademiki in da so se vozili proti Celju. Falsificiral je tekst objave kr. banske uprave tudi v onem delu, kjer se ugotavlja, da so po konfliktu pri Prihovi akademiki nadaljevali vožnjo proti Celju. Končno je spremenil v objavi imena Orožen in Bene ter je spremenil uradno besedilo, češ da sta bila med napadalci »Primec, tajnik organizacije JNS v Hočah, in Brakovič, pekovski pomočnik iz Maribora«.

»Slovenski dom« se s tem še ni zadovoljil. Dodal je še eno ime: »Milan Orožen, jurist, član Jug. napred. akad. društva Jadran«.

Vse tri izjave so podpisane »Iz pisarne kr. banske uprave v Ljubljani, 9. junija 1937«.

Zabeležili smo očitne falsifikate, ki sta jih zagrešila »Slovenec« in »Slovenski dom« in ki govorijo sami za sebe. Kar se tiče jurista Milana Orožna, vemo, da je bil v celjskih demonstracijah 8. junija okrog 8. zvečer precej težko ranjen in prepeljan v celjsko bolnišnico z rešilnim avtomobilom, o katerem je ista žurnalska poročala, da si ga je naročil g. Živkovič za svojo vožnjo v Zidani most. »Napadalec« Milan Orožen so zdravniki zašli rano na glavi in upajo, da bo kmalu ozdravel.

„Obzorje“ falsifikat

Po sebi se razume, da je bilo tudi zagrebškemu »Obzorju« bivanje Petra Živkoviča v Sloveniji zelo neprijetno. Posebno neprijetno so mu govorili voditelji jugoslovenske nacionalne politike na eslanjskih s strankinimi zaupniki. Boli ga, ker se je ob tej priliki vnovič pokazalo, da je JNS edina politična organizacija, ki obsega vso državo, ki pa ima v vseh pokrajinah enak program in enake cilje. V JNS ni nikake neiskrenosti in dvoilnosti, nikakih za posebne razmere kakor pokrajinske demagoške prirejenih neiskrenih programov. Zato skuša »Obzorje« v dolgem članku dokazati, da ni tako, marveč da so voditelji JNS v Ljubljani drugače govorili, kakor govorijo v drugih krajih.

Pri tem si je dovolil tudi grd falsifikat, ki nas pa s »Obzorjeve« strani ne more niti prenehati in še manj ogorčiti. Po njegovih trditvah je namreč senator Jovan Banjanin rekel, da JNS sicer ni proti sporazumu s Hrvati, da pa mora biti sporazum sklenjen na bazi programa JNS. G. Banjanin seveda tako ni govoril. Zastopalec je stališče, ki so ga on in drugi strankinji voditelji že ponovno poudarili. Jugoslovenski nacionalisti niso proti sporazumu s Hrvati in bodo podprli vsako akcijo za njegovo doseganje ter pozdravili vsak uspeh, ako bo le obranjen državna skupnost. Po njihovem prepričanju pa trajen in jekren sporazum ni mogoč na drugi osnovi, kakor na osnovi jugoslovenskega edinstva, ki v polni meri vpoštevava vse posebnosti, tradicije, potrebe in težnje vseh delov jugoslovenskega naroda in vseh pokrajin jugoslovenske države.

Koroško učiteljstvo in Slovenci

Preteklo soboto je bilo v Podgorici zborovanje nemškega nacionalnega učiteljstva z bivšega plebiscitnega ozemlja. Kakor poročajo celovške »Freie Stimmer«, se je zbralo okrog 500 učiteljev in učiteljic. Sprejeta resolucija pravi med drugim, da »učiteljstvo zahteva pravico in pravilnost in protestira proti temu, da bi sodili o namestitvah ljudi, ki so se nekoč norčevali iz državljanske zvestobe... Nacionalni Slovenci ne smejo soditi koroških bojevnikov«.

Tudi drugače je imelo zborovanje izrazito protislovenski značaj. Nekateri govorniki so obtoževali vlado, da ne podpira dovolj nemške propagande na meji Slovence pa so dolžili, da ne prestopajo varjajo proti primirjenju v deželi.

»Koroški Slovenec«, po katerem poimenujemo te podatke, pristavlja: »To je torej prispevek nemško-nacionalnih krogov k pomirjenju in miru v deželi in k rešitvi manjšinskega vprašanja? Kaj pravi k temu vlada? Ali se ji ne zdi, kakor se zdi nam, da tovrstno delo ni več narodnopolitičnega, marveč državnotržiščnega značaja?«

Obletnica

skupščinske tragedije

Letos pade obletnica tragedije, ki se je bila odigrala v narodni skupščini 20. junija 1928, ravno na nedeljo. Ker v nedeljo po cerkvenih predpisih ne more biti maša zadušnic, je odredil dr. Maček, naj se obhajita obletnica pomena v ponedeljek, 21. t. m. Službeno glasilo HSS »Seljaški dom« sporoča ta odlok in obenem poziva vse pristajše HSS naj obletnico obhajajo »v redu, mirno in dostojno in kakor se spodobi zavednemu in organiziranemu narodu«.

Cene rastejo

Pod tem naslovom poroča krščansko socialna »Delavska pravica« o splošnem dvigu cen. Objavlja statistike iz »Trgovskega lista« in v gospodarskih rubrik dnevnikov, nato pa prihaja do zaključka: »To podražitve vseh proizvodov na celi črti dejansko plača konzument, katerega večina tvori delavci in uradniki. Pozitivni in negativni izboljšanje gospodarske

Rojstni dan kneginje Olge

Beograd, 11. junija. AA. Opoldne je bila za rojstni dan Nj. Vel. kneginje Olge cerkvena slovesnost v dvornem hramu na Dedinju. Službe božje sta se udeležili tu di Nj. Vel. kralj Peter II. in Nj. Vel. kraljica Andreja.

Trgovinska pogajanja z Italijo

Beograd, 10. junija. p. V Beogradu sta prispele direktor italijanskega trgovinskega oddelka pri italijanskem zunanjem ministru Goninji in Mazzi, šef kompenzacijskega zavoda v Rimu. Posvetovala se bosta z zastopniki naše vlade o zasedanju mesalnega italijansko-jugoslovenskega gospodarskega odbora, ki naj bi se končno lotil ureditve trgovinskih odnosov med obema državama na osnovi septembarskega in marčnega sporazuma.

Drugo zmagoslavje naše opere v Trstu

Sijajen uspeh Gotovčevega »Era« — Ponovne navdušene ovacije — Lepe kritike tržiških listov

Trst, 11. junija. k. S prav takim uspehom kakor predstojnik je ljubljanska opera v Rossettiju nastopila sinoči z Gotovčevim »Erom«. Dvorana je bila spet vsa razprodana in nabito polna. Občinstvo je znova z neverjetnim navdušenjem pozivalo Poliča, Gotovca, Beteta, Mezelova, Franzla, Kogejova in druge pred zaves in jim neprestano ploskalo tudi ob odprti sceni. Vrhunec navdušenja pa je izrazilo jugoslovensko kolo, s katerim so na odru fascinantno zaključili Gotovčev delo. Zopet se je predstava zavlekla preko polnoči, zopet so bili vsi, prav vsi deležni cvetja in vencev.

Listi tudi danes obširno poročajo o »Eru« in njegovih predvajalcih. Gotovčeva opera označujejo kot izraz nacionalne glasbene kulture mladega naroda. O delu samem sodijo, da je zasnovano po silni koncepciji, ga postavljajo v isto vrsto z velikimi ruskimi operami. O celokupnem ansamblu, kakor tudi o pevcih in dirigentu je v tržiških listih najti spet kritike in samih superlativov. O Bettetu pravi Maucci v »Popolu di Trieste«, da je kot »bogati posestnik« lahko spustil vsa svoja bogata vokalna sredstva, urejena v perfektnem tehničnem stilu in obvladana s pristno muzikalnostjo. Kot igralec pa je gosposko realiziral svojega moža. Kogejeva mu je silno inteligentno sekundirala. Mezelova je pokazala slaček glas, sijajno vzgojen in obsežen. Franzlovo kovinsko čisto petje, ki je bilo intenzivno od srednjih do najvišjih registrov, je prav posebno vnelo sluhernega poslušalca. Njegova enostavna igra je v veliki meri popularizirala Gotovčev glasbeno idejo.

Sokolski zlet v Mariboru prepovedan

Uprava sokolske župe Maribor sporoča vsem društvom in četam, da je predstojništvo mestne policije v Mariboru prepovedalo župni zlet v proslavo 30letnice Sokola Maribor-matica v dnevi 12. in 13. junija. Radi tega odpadejo tekme članstva in naraščaja in svečana akademija 12. junija ter župni zlet 13. junija t. l. Ostala navodila bodo sledila.

Sokolski savez s sporočil Sokolskemu društvu Maribor matica, da mu je Nj. Vel. kralj Peter II. naklonil trak za prapor. Ta svečanost bi se morala izvršiti ob priliki župnega zleta in je sedaj z njim vred odgojena. — Sokolsko društvo Maribor matica.

Sokolski dnevi v Skoplju

Skoplje, 11. junija. AA. V vrsti svečanosti, ki jih letos prirejajo v Skoplju in v vsej južni Srbiji za proslavo 25 letnice osvoboditve Južne Srbije, se prične jutri v Skoplju peti sokolski pokrajinski zlet, ki se ga bodo udeležili sokolske župe in društva iz vse države. Na zletu bodo tudi Sokoli iz Češkoslovaške in Poljske ter zastopniki bolgarskih Junakov. Prav tako je napovedan prihod velikega števila delegacij sportnih in vitezkih društev iz drugih držav.

V teku jutrišnjega dne bodo prihajali udeleženci zleta v Skoplje, ob 20. pa bo sestanek vseh načelnikov in načelnic v sokolskem domu. V nedeljo jutraj bo pregled vaj naraščaja in dece po župah in generalna skušnja za javni nastop. Zvečer bo slavnosten sprevod naraščaja in dece od zletišča po glavnih ulicah Skoplja do Sokolskega doma. V ponedeljek dopoldne bodo priprave za akademijo v narodnem gledališču, ob 16. pa bo na zletišču javna vaja naraščaja in dece z obsebnim programom.

ga stanja gre na račun povišanja cen in s tem zmanjšanja kupne moči širokih plasti naroda. Najbolj so pri tem prizadeti delavci, ki so že sedaj le z veliko težavo krili najnujnejše potrebe za življenje. S to draginjo je vrednost njihovih plač postala niže. Podražitev najnujnejših življenjskih potrebščin zmanjšuje njegovo kupno moč. Posledica bo manjše povpraševanje po blagu in zato nov gospodarski zastoj.

Češko šolstvo na Dunaju

Znano je, da živi na Dunaju veliko število Čehov in Slovkov. Pred vojno so se zaman borili, da bi dobili svoje šole. Z velikim naporom se jim je posrečilo dobiti le dovoljenje za par zasebnih osnovnih šol. Po vojni se je njihov položaj zboljšal in tudi novi avstrijski režim doletel še ni nastopil proti njim na polju šolstva. Tako imajo danes pripadniki češkoslovaške narodne manjšine na Dunaju 17 otroških vrtec, 15 osnovnih šol, 6 meščanskih, 2 srednji ter 3 strokovne šole. 6 osnovnih in 2 meščanski vzdržuje dunajska mestna občina, vse ostale pa šolsko društvo avstrijskih Čehoslovakov »Komensky«. Letos je obiskovalo osnovne in meščanske šole okrog 3000, srednje in strokovne okrog 1000, otroške vrte pa okrog 900 otrok. Pouk se seveda povsod vrši po avstrijskih šolskih predpisih in s posebnimi šolskimi knjigami, ki so odobrene od avstrijskih šolskih oblasti.

Togal

Profi
revmatizmu, išijas
in prehladu poma
gajo Togal tablete.
Pazite na varstveno
znamko:
T O G A L

Dr. Stvanović i Psk
Registrirano S. br. 2806-34
Dtn 21.— v vseh lekarnah.

Novi obiski državnikov v balkanskih državah

Napovedujejo se obiski Edena, Delbosa in Schuschnigga

Dunaj, 11. junija. p. Politični položaj, čigar težanje se je v poslednjih dneh premestilo v srednjo Evropo, bo ostal, kakor se kaže, še nadalje neizpremenjen. V diplomatskih krogih so se pojavile vesti, da bo v kratkem prišel na Dunaj angleški zunanji minister sir Anthony Eden, ki bo obiskal tudi glavna mesta držav Male antante. Nadalje napovedujejo obisk francoskega zunanjskega ministra Delbosa, ki bo bržkone obiskal Beograd, Sofijo in Budimpešto, kjer se je dni mudil nemški zunanji minister Neurath. Prav tako napovedujejo potovanje avstrijskega zveznega kancelarja dr. Schuschnigga v Beograd. Vse te vesti in napovedi sicer doslej še niso bile potrjene, vendar se širijo po Dunaju kot najbolj avtentične informacije.

Schacht pride na Dunaj

Po informacijah iz dobro poučenega vira bo prišel v ponedeljek ali torek na Dunaj nemški gospodarski minister in guverner nemške državne banke dr. Schacht, da vrne obisk guvernerju avstrijskega emisijskega zavoda Kinnböcku. — Obisk ministra dr. Schachta je bil že ponovno odgojen, poslednjič zaradi tega, ker so imeli v Berlinu

v gosteh kitajsko delegacijo pod vodstvom finančnega ministra dr. Kunga.

Dunajski razgovori dr. Schachta in Kinnböcka imajo odpraviti težave, ki so po avstrijsko-nemškem sporazumu nastale v trgovinskem in deviznem prometu med obema državama in zaradi katerih so nastale znatne ovire tudi za tujski promet v obeh državah. Splošno ugotavljajo, da se je dr. Schacht v prav neugodnem trenutku odločil za svojo pot na Dunaj. Kakor znano, je polemika med avstrijskimi in nemškimi listi prav te dni dosegla vrhunec. Znatno jo je poglobil tudi napad avstrijskih narodnih socialistov na skupino funkcionarjev avstrijske domovinske fronte, na drugi strani pa okoliščina, da je avstrijska vlada prepovedala tradicionalno mednarodno veslaško regato na Dunaju, ki bi se morala vršiti meseca julija.

Delbos bo posetil tudi Prago

Praga, 11. junija. o. Danes je bilo izdano službeno poročilo, da bo francoski zunanji minister Delbos v pričetku meseca julija prišel na uradni obisk v Prago.

Interpelacija v francoskem senatu o marseljezi in trikolori

Francoski senator Charles Reibel je vložil v torek interpelacijo »glede ukrepov, ki jih misli podvzeti predsednik vlade v svrhu zagotovitve spoštovanja amblemov, ki si jih je bila Francija dala, posebej še spoštovanja nacionalne himne in nacionalne zastave«. Povod za to interpelacijo so dali najrazličnejši dogodki pri katerih sta bila marseljeza in francoska trikolora zastopljivi in ponekod celo izpostavljeni direktnemu napadom. Ob otvoritvi svetovne razstave je bilo po Reibelovih trditvah poleg francoske trikolora tudi precej rdečih zastav in marseljezo je že marsikje, tudi pri uradnih prireditvah in sprejemih, zamenjala marksistična internacionala.

Kakor posemamo po oficijemno »Tempus«, je senator Reibel v utemeljitvi svoje interpelacije izjavil med drugim: »Ne bi se hotel osmešiti z vprašanjem, kaj misli predsednik vlade o tem, ali sta rdeča zastava in internacionala dovoljeni ali ne, saj sta to revolucionarna pesem in revolucionarni amblem stranke, kateri on sam pripada. Moja interpelacija se omejuje samo na vprašanje o spoštovanju marseljeze in trikolorije, ki za ogromno večino države simbolizirata domovino, njeno elavo, njeno trpljenje in nje-

ne nade. Opozorim naj na besedila zakonov, ki dajejo marseljezi in trikolori značaj nacionalnih amblemov. Veseljem se sicer, da so celo komunisti znova osvojili marseljezo, kajti narod ima lahko eno samo nacionalno himno. (Predsednik vlade Blum napravi ob teh besedah gesto pritrditve.) Vesel sem vašega pritrditve, gospod predsednik, toda pred dnevi je bil g. Jardillier sprejet v Tuluzi z internacionalo. Ni dolgo tega kar je neka občina v okraju Seine-et-Oise sklenila nabaviti si istočasno francosko trikoloro in rdečo zastavo. To je huda zadeva, ker je s tem prizadeta nedotakljivost nacionalnega amblema. Ljudstvo začenja že poglobljeno misliti, da predstavlja francoska trikolora, ako je razobešana sama, amblem reakcije in fašizma... Ko predsednik vlade zastopa kaj francosko vlado, je šef vlade, ki ni vlada ene same stranke temveč vlada vse Francije.«

Ko je Reibel končal svoj govor, se je dvignil predsednik vlade Leon Blum in s poudarkom izjavil med drugim: »Izjavim jasno in brez dvomnosti, da je v Franciji ena sama nacionalna zastava, francoska trikolora in ena sama nacionalna himna, marseljeza.«

ČSR in Nemčija vodita 2:0

Praga, 11. junija.

Danes so se začele tekme v evropskem polfinalu za Davisov pokal med Jugoslavijo in Češkoslovaško s prvima singloma. V prvi igri sta igrala Menzel in Jugosloven Pallada, v kateri je Menzel brez težav zmagal v treh setih 6:2, 6:1, 6:0. Tekma je trajala 55 minut. Tudi v drugem singlu si je Čehoslovak Hecht zaglasil točko z zmago nad Puncetom, prav tako v treh setih 7:5, 6:2, 6:2. Igrišče je bilo zasedeno do zadnjega mesta.

Po današnjih igrah vodi Češkoslovaška z 2:0 in se je torej že krepko ognila nevarne črti, ki jo je videla v tem teniškem dvoboju. Jutri se igra double, in sicer med Pallado in Puncetom (definitivna ta postava še ni) in Menzlor ter Hechtom.

Berlin, 11. junija. Pred 2000 gledalci sta bila danes odigrana prva dva singla v tekmah za Davisov pokal v evropskem polfinalu med Nemčijo in Belgijo. V prvi igri je Henckel v 57 minutah zmagal nad Belgijcem Lacroixom v treh setih 6:1, 6:1, 6:1. Kljub silni vročini (35 stopinj v senci) v ključni zamski prvak v odlični formi.

V drugi igri je V. Cramm zmagal nad mladim Nayaertom s 6:3, 6:0, 6:4.

Nemčija vodi torej po prvem dnevu 2:0 in skoraj ni dvoma, da se bodo izpolnile napovedi, po katerih bo lanski finalist opravil z Belgijo najmanj s 4:1.

30 milijonsko posojilo drinske banovine

Sarajevo, 11. junija. o. Finančni ministrstvo je dovolilo banki upravi v Sarajevu, da najame pri Drž. hipotekarni banki posojilo 30 milijonov, ki se bo amortiziralo v 30 letih in obrestovalo po 7 odstotkov. 22 milijonov bodo porabili za gradnjo cest, ostalo za razširjanje banovinskih bolnišnic.

Smrtni skok s katedrale v Zagrebu

Zagreb, 11. junija. p. Dopoldne je skočil s prve galerije zagrebške katedrale na tla farmacevt Grga Raos iz Zravora blizu Makarske. Obledel je takoj mrtev. Samomer je izvršil brzokone zaradi tega, ker so mu odpovedali živci. V ponedeljek bi moral napraviti zadnji izpit za dovršitev svojega študija.

Kirurški kongres v Ljubljani

Beograd, 10. junija. p. V prvih dneh meseca septembra bo v Ljubljani VI. kirurški kongres, ki ga bo organiziralo ljubljansko kirurško društvo. Na kongresu bodo razpravljali predvsem o vnetju trebušne inrene in karnih in ledvicah. Referirali bodo: Lavrinc in dr. Zakar iz Ljubljane, dr. Saltikov iz Zagreba, univ. prof. dr. Kohen iz Beograda in dr. Blažković iz Zagreba.

Premestitve učiteljev

Beograd, 11. junija. o. Premestitve so naslednje učitelje in učiteljice: Marija Molan iz osnovne šole v Šolo za defektno dečo v Mariboru, Zdravko Kovač iz osnovne šole v Šolo za defektno dečo v Celju, Ivan in Stana Mihelič iz Dobrnih pri Novem mestu na Brezovico pri Ljubljani, Marija Prisljan iz Pilštajna v Petrovce, Jože Mrak iz Starega trga na Trato v škofjeloškem srezu, Andrijana Ratak s Tezna v Maribor, Anton Levsenik od Sv. Lovrenca na Pohorju na Pobrežje pri Mariboru, Zmagoslavja Serajnik iz Dolnje Lendave v Maribor, Peter in Antonija Potočnik iz Spitalice v Primorskem.

Vremenska napoved

Zagrebka: Oblačno, ponekod padavine, v ostalem toplo vreme. Danajsko: Še bolj vroče, nevarnost nevihi.

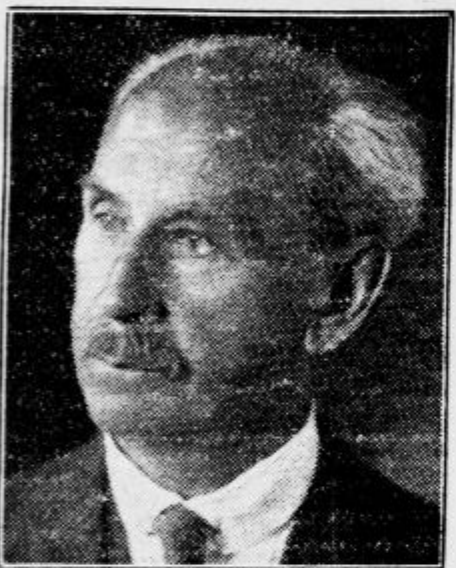
Poi stoletja že deluje CMD, darujmo že za pol stoletja!

Naši kraji in ljudje

Prof. V. V. Nikitin ob njegovi 70-letnici

Rudarski in topilniški inženjerji, ki bodo danes zbrani na kongresu svojega združenja v Ljubljani, bodo čestitali svojemu slavnemu poklicnemu tovarišu, vzorniku in učitelju univ. prof. Vasiliju Vasiljeviču Nikitinu, ki je pred tedni praznoval svojo 70-letnico.

V zadnji številki »Rudarskega zbornika«, ki je posvečena 10-letnici združenja in današnjemu kongresu je univ. prof. dr. Fran Tučan iz Zagreba napisal daljšo razpravo o prof. Nikitinu ter o njegovih zaslugah za znanost sploh in še posebej za ljubljansko univerzo.

Vasilij Vasiljevič Nikitin se je rodil leta 1867. v Petrogradu. Slavni Gornji inštitut, visoka rudarska šola, je postal njegov svet, od katerega se ni ločil, dokler niso valovi revolucije preplavili ogromne Rusije. Poglobil se je v probleme geologije, petrografije in mineralogije kot učenec in pozneje kot sodrnik velikega mineraloga-kristalografa Fedorova. Pod vodstvom tega učenjaka je došel na Uralu geološka kartiranja, pozneje pa je postal najuspešnejši propagator Fedorovljeve metode. O njej je napisal tri knjige v letih 1911 do 1915 in, ko je ta dela prevedel v francosko ugledni francoski mineralog-petrograf Louis Duparc, profesor vseučilišča v Genèvi, je postala Fedorovljeva metoda, proizvod specifično ruskega duha, dobrina in lastnina znanosti vsega sveta.

Valovom revolucije se je prof. Nikitin umaknil, da ne bi trpela njegova blaga duša in da bi lahko kje drugje v miru nadaljeval z delom. Slovanski sever je zapustil leta 1923, zapustil je inštitut, kjer je delal od mladosti in, sledeč pozivu profesorjev krakovske akademije, se je pridružil geološki ekspediciji v Turčiji. Ko je bilo to delo končano, je bil v decembru leta 1926 izvoljen za rednega profesorja mineralogije in petrografije na vseučilišču v Ljubljani. Tu ga je čakalo ogromno dela, prava ledina.

Naša najmlajša univerza je v svojem stremeljenju, da bi čimprej zavzela vidno mesto v znanstvenem svetu, dobila po srečnem naključju najboljšega sodelavca. Prof. Nikitin se je v svojem vsemu lotil dela na poprišču geologije, mineralogije in petrografije. Na tej ogromni in neobdelani nivi je bilo lahko učenec pod vodstvom tako izbornega in poštvalnega orala in sejača. Obremenjen z naporom delom kot predavatelj in organizator je prof. Nikitin še vedno našel časa za znanstvene raziskave in za celo vrsto novih publikacij. Posebno pomembno je najnovejšo njegovo delo »Die Fedorov-Methode« (Berlin 1936), kjer je zbral rezultate svojega skoraj 40-letnega dela pri proučevanju, poglobitvi in izpopolnitvi te metode. Da se o našem rudarstvu, o Ljubljani o ljubljanski univerzi sliši daleč preko meja kraljevine Jugoslavije, je v veliki meri Nikitinova zasluga. S hvaležnostjo in spoštovanjem se pridružujemo čestitkam, ki bodo danes izrečene velikemu učenjaku in velikemu Slovancu prof. Nikitinu.

Oni, ki mnogo jedo in veliko sede ter zaradi tega najtežje trpe na trdi stolici, naj pijejo dnevno po eno čašo naravnega »Franz-Josef« grenčice, ki jo je treba prejeti nekoliko segreti. Davno preizkušena »Franz-Josef« grenčica se odlikuje po svojem zanesljivem učinkovanju, prijetni uporabi in se dobiva povsod.

Ogi reg. br. 1008/1000

Slavnost na Mozirski planini

Mozirje, 11. junija. Že dalje časa je šel po vsej Savinjski dolini glas o slovesnosti, ki je imela biti to nedeljo na Mozirski planini. Mlado in staro se je a korajžo pripravljalo, da pobiti uživati blagodat solnčnih višin. Temu splošnemu razpoloženju je priskočilo na pomoč še prekrasno vreme in na planino so privleli navdušenjaki z vseh vetrov. Nabralo se jih je preko 250, med njimi so bili zastopniki najrazličnejših stanov. In planina je zadržala vse razlike, ki se sicer spodaj v svetu tako močno odražajo.

Ko so prišli Celjani, Šostanjci, Smarčani, Rečičani in drugi, je bilo dano znamenje za pričetek oficijelne slovesnosti. Na skalnati strmini nad sedanjo kočjo se je zgrnilo okoli oltarja ljudstvo, željno pričakuje slovesnega trenutka. Celjski duhovnik je povzdignil svoj glas in je poveljeval v kratki pridigi vrednost planin. Mašno daritev so zvesto spremljali z ubranim petjem vrli smiljski pevci.

Po planinah so rasli domovi, kjer so se predsednik celjske podružnice SPD g. Hrašovec, Poudaril je, da ima Slovensko planinsko društvo za seboj že 40letno tradicijo zvestega dela za ohranitev slovenskih planin slovenskemu narodu. Po planinah so rasli domovi, kjer so se zbirali Slovenci ter varovali našim bregovom slovenski značaj.

Tudi Mozirčani so kmalu spoznali velik pomen tega dela in so se že leta 1893 razvneli za kočjo na Golteh. Vrli Mozirjani Anton in Leopold Gorican in Tribuš so željo pretvorili v resničnost. Od takrat naprej je turizem na Mozirski planini z leta v leto bolj napredoval, kočja se je razširjala. Sezidana je bila še nova poleg stare, končno pa je postalo vse to pretesno in dozorala je misel zgraditi nove sodobne planinske stavbe.

Pri razvoju turizma na Mozirski planini imajo nedvomno zaslugu radegundski domačini, posebno pa starejši in mlajši Keber,

ki sta zasigurala društvu zemljišče že nekdanji in seveda tudi danes. Za takšno razumevanje zaslužijo domačini vsi pohvalo. Zadeva nove stavbe je že torej dozorela. Na ta dan bo zapela prva lopata za temelj koče, ki naj kraljuje na planini dolga leta.

G. Hrašovec je pozdravil posebej še pokrovitelja prireditve mozirskega župana g. Matija Gorčarja, soustanovitelja savinjske podružnice SPD g. Leopolda Gorčarja, domačina posestnika g. Kebrja in šostanjskega odvetnika g. dr. Gorčarja Jožeta kot zastopnika šaleške podružnice. Govornik je izročil prisotnemu ljudstvu še tudi pozdrave raznih »planinskih veljakov« in društev. Končno je poudaril g. Hrašovec še to, da imajo domačini lepe dohodke od turizma. Slovensko planinsko društvo skrbi danes in bo skrbelo tudi še v bodoče za napredek turizma, zakaj v tej družbi so zbrani ljudje, ki strastno ljubijo domači slovenski svet.

Po teh besedah je izrekel dobrodošlico še pokrovitelju g. Matija Gorčar, v imenu šaleške podružnice je prinesel pozdrav g. dr. Gorčar, za okoliško mozirsko občino pa je pozdravil planince g. Jeeovnik iz Smihela.

Po vseh teh pozdravih in obredih je končno prišel na vrsto še poslednji akt — udarce s kladivom na temeljni kamen. S tem je bilo poudarjeno: trdna naj stoji bodoča dom na belih skalah in naj dolga, dolga leta privablja številne goste na Mozirsko planino.

Jasno je, da je bila kronana ta planinska slovesnost tudi s planinskim veseljem »starihi« in »mladihi«. h čemur je mnogo pripomogel vrli osebje g. G. Sečnikar, ki je oskrbel mnogokatero dobroto. Pa še nekaj: za smeh in zabavo je neumorno skrbel znani veseljak in muzikant Mozirčan Luka.

Želimo, da bi vodilo vse resno delo in tudi zdravo veselje k cilju, ki si ga je zastavila savinjska podružnica SPD.

S. D.

Tragična smrt mladeniča

Skofja Loka, 11. junija. Včeraj zgodaj jutraj so opazili ljudje v Selčici pri tako zvani Šoteski trupu neznane moškega. Utopljenca so potegnili iz vode. Po papirjih, ki jih je imel pri sebi, so dognali, da gre za posestnikovega sina Franceta Gartnerja iz Stirpnika, občina Sečla. Truplo so prepeljali v staroško mrtvašnico, po komisijem ogledu pa v Sečla, kjer bo pokop.

Simplicni mladenič je štel 33 let. Domnevajo, da je napravil samomor zaradi nekkih zapletenih ljubzenskih zadev. Ni pa tudi izključeno, da je postal žrtev tragične nesreče. Fant je bil zapustil dom na večer poprej in šel proti Skofji Loki, ne da bi kazal kakšne znake potrtosti. Prav mogoče je, da je zagazil v temni noči v vodo.

Blagi ženi v spomin

Dobova, 11. junija. Že druga polovica meseca teče, odkar ni več med nami g. Jožef Kovačičev, ki je umrla v starosti 84 let. Pokojnica je bila blaga žena. Ni bilo »kromčka ali brezposelne ga, ki bi zastopal potrkal na njena vrata. Zato jo je vstanja pogrebcev spremljala na zadnji poti.

Odhajajoča iz rojstne hiše bregovskih Cetinov si je v takrat redko naseljeni Dobovi ustanovila s svojim možem Kovačičem skromen dom. Z izredno pridnostjo in varčnostjo si je posebno po moževi smrti pomnožila svojo posest, a vendar ostala skromna, kakor je bila. Pri njenem gospodarstvu, sestojem iz dvesti velike zemljiške posesti in gostilne, so ji vedno stali ob strani njeno dobro vzgojeni otroci, dva sina in tri hčerke.

Njena hiša je bila narodna in je nudila mnoge ugodnosti Sokolu v Dobovi. Čez 30 let že sta nastanjeni v hiši pokojnice Kmečka posejilnica in podružnica Kmetijske družbe. Večina shodov z naprednimi kandidati se je vršila v hiši pokojnice, ki je bila stalna naročnica »Jutrca«. Premnožen je tudi pomagala v denarni stiski, zato jo je bolela negotovost povračila posojil, kar je najbrž bilo preveč za njene telesne moči. Ni čudno, če jo je spremlja na

njeni zadnji poti izredno velika množica ljudi. Mnogo solza se je utrnulo, sokolski prapor se je sklonil nad njen grob, v imenu gasilcev pa se je poslovil od pokojnice gasilec Andrej Pavlič.

Ve trstice naj obudijo spomin na pokojnico vsem onim širom domovine, ki so imeli priliko pokojnico poznati osebno. Pokoj njeni blagi duši!

Duhovni svetnik Janez Jereb †

V Čušperku pri Grosupljem je v sredo 8. t. m. izdihnil svojo blago dušo duhovni svetnik in upokojeni župnik g. Janez Jereb. Rodil se je 5. maja leta 1873 v Ljubljani.

Hrenova ulica št. 6. Novo mašo je pel v mestni župni cerkvi sv. Jakoba. Svojo prvo duhovniško službo je nastopil kot kaplan v Žužemberku, kjer je deloval 2 leti, zatem pa je prevzel župnijo v St. Vidu nad Cerkljo. Tu se je z vso vnemo lotil gradnje nove cerkve in jo tudi dovršil. Po štirih letih službovanja se je preselil kot župnik v Skočjan pri Turjaku ter tam nadaljeval z neumornim in poštvalnim delovanjem, ves posvečen le Bogu in narodu. Leta 1906 je preskrbel načrt za gradnjo nove župne cerkve v Skočjanu brez stavbnega odbora, brez denarja in brez gradbenega materiala. Ob složnem, zaupljivem in pogumnem sodelovanju vseh žup-

ljanov škocijanske fare je bilo novo sveetišče že naslednje leto blagoslovljeno. Župnik Jereb je užival v vseh fari toliko priljubljenosti, da bi ga bili zaradi nje lahko zavidali številni župniki. Ni mogoče misliti, da bi imel kakšnega sovražnika. Po 21-letnem delovanju v tej fari je iz bolezenskih ozirov — rapidno mu je pešal vid — stopil v pokoj.

Župnik Janez Jereb je bil vzoren duhovnik. Gmotnih koristi ni nikdar iskal. Ljudstvu pa je vsikdar rad pomagal z nasveti in z dejanji. Reče je podpiral tudi z denarjem, kolikor ga je pač imel. Za velike zasluge v poklicu je bil imenovan za duhovnega svetnika, dobil pa je tudi red sv. Save.

Ko sem mu kot sošolec in prijatelj čestital k 60-letnici, se mi je zahvalil ter med drugim tudi napisal, da ima le bormih 700 Din mesečne pokojnine, ki je pa ne dobiva redno. V svojem pismu je naglasil, da je njegova edina dragocena last monštranca, ki jo hrani v kapelici. Kako priljubljen je bil povsod, kjer je služboval, dokazuje tudi to, da so se ga vrli škocijanci od njegovi 60-letnici 21. maja leta 1933 spominjali tudi v »Jutru«, slaveč ga kot zaslužnega, narodnega svetnika.

V četrtek dopoldne so tega miroljubnega, dobrosrčnega in samo za poklic in narod vnetega moža ob številni udeležbi iz vse okolice izročili materi zemlji na pokopališču na Kopanju. Naj počiva v miru med nami pa mu bo ostal časten spomin.

Ga. Fani Ravniharjeva je umrla

V 84. letu svoje starosti je včeraj v Ljubljani umrla ga. Fani Ravniharjeva roj. Permetova, mati ljubljanskega podžupana g. dr. Vladimira Ravniharja. Z ravnko lega v grob lep kos stare Ljubljane. Bila je iz stare ljubljanske meščanske rodbine. Njen oče Anton Perme, meščan ljubljanski in svetnik Trgovske zbornice, je imel pekarijo in gostilno v Stritarjevi, takrat Spitalski ulici. V renomirani Permetovi gostilni so se shajali, kakor je »Jutro« nedavno pisalo, politiki in književniki (dr. Costa, Levstik, Jurčič itd.).

Ko se je Fani Permetova poročila s Franom Ravniharjem, tedaj prvim predsednikom Glasbene Matice, soustanoviteljem in odbornikom Južnega Sokola, odbornikom in starostom namesto razpuščenega Južnega Sokola ustanovljenega Ljubljanskega Sokola ter odbornikom Narodne Citalnice — bilo ji je tedaj 16 let — je stala na mah sredi družabnega in tedaj močno razgibanega družbenega in nacionalnega življenja. Nastopala je na diletantskem odru Narodne citalnice v družbi z Albino Valentovo, soprog zborovodje Narodne Citalnice in ustanovitelja Glasbene Matice Vojteha Valenta, s Petrom Grasselljem, kasnejšim ljubljanskim županom, Peregrinom Kajzeljem in drugimi. Tudi kasneje je ohranila vso svojo naklonjenost slovenskemu gledališču, kateremu je bila zvesta podpornica. Mnogo njenih lepih toalet je bilo v gledališko garderobo. Na »Besedah« Narodne Citalnice se je izkazala kot pevka in deklamatorica. Znašla je znala poskušalce navdušiti s prednaenjem Gregorčičevih pesmi, kakor so sproti prihajale v javnost. Ob posebnih priložnostih je bila tudi slavnostna govornica. Govore ji je sestavljali sam oče Janez Bleiweis.

Bila je lepa žena, fina in visoko naobrazena dama. Njena gostoljubna hiša je bila središče tedaj se porajajoče slovenske družbe. V srečnem zakonu se ji je rodilo sedem otrok, katere pa je razen prvorojenca Vladimirja vse preživela. Močno jo je potrla letos v marcu zlasti smrt sina Etibina, ki je umrl kot upokojeni podpolkovnik v Libercu na Češkem.

Bodi ohranjen časten spomin blagi narodni ženi! Iskreno sožalje užaločenim svojem!

Velika regulacijska dela v Žabnici

Žabnica, 11. junija. Izredno oster ovinek pri znani Kozinčevi gostilni v Žabnici je bil že dolga leta predmet kritik in le čudno je, da ni prišlo do večjih nesreč, zlasti še, ker drži mimo glavna prometna žila, ki veže Kranj s Skofjo Loko. Zdi se vseh teh nadlog konec. Staro Cegnarjevo gostilno so do tal podrli, hkratu pa postavili novo, lično gostilno poslopje kar za 10 m umaknjeno od prejšnje hišice, ki je zapirala pogled in ovirala regulacijo. S porušenjem stare hiše so dobili sredi Žabnice kar cel trg, ne-

kako naravno središče naselja, ki šteje 46 gruntov. Cesta bo sedaj izravnana in bo tekla preko sveta, kjer je stala prej hiša. Hkratu s cestiščem bodo uredili tudi polok Zabnico in most, kar oboje je v neposredni bližini dosežanega ovinka. Most bodo najbrž docela predelali. Nekaj preureb bo treba tudi pri električnih napeljavah, pa tudi celo samo bodo prilagodili širokemu, lagodnemu zavoju ob Kozinčevi domačiji. Z navedenimi deli bo Zabnica mnogo pridobila tako glede praktičnosti prevoza kakor tudi na ležnosti. Novi trgovinski in gostilniški prostori narejajo že zdaj lep vtis.

Za elektrifikacijo obrti

Ljubljana, 11. junija. Prva naloga velesejmov je, da v nazorni reviji prikažejo uspehe, ki sta jih dosegla tehnika in gospodarstvo. Pri nas je končna shika velesejmov zlasti z nacionalnega vidika do dobre mere problematična: revija industrije, pa celo obrti izkazuje po navadi prevladujoči vpliv tujeja delavstva in tujeja kapitala in naši velesejmi so slovenski, jugoslovanski največje po zaslugi kulturnih in propagandnih razstav, v katerih je vsakokrat vloženo mnogo intenzivnega, plodovitega dela. Kar se domače pridobitnosti same tiče, na vseh velesejmskih razstavah odnašajo najbolj častne lavortice tisti redki posredniki, ki so si našli naloge, da sami zase, odrezani od močnih finančnih skupin in v nezmogljivi konkurenci z inozemskimi, brez primere bolj bogato fundiranimi obrati skušajo uveljaviti plodove svojega razuma in svojih rok. Med takšne razstaviljale, ki niso prišli na velesejem samo zavoljo trgovalnega uspeha, temveč predvsem zavoljo moralne zmage svojeja pionirskega dela, spada g. Jožef Furlan, obratovodja delavnice Kranjskih deželnih elektrarn s Črnuči, ki razstavlja na trati nasproti paviljonu E nekaj lastnih izumov, aparatov za električno varjenje.

Lepo električno industrijo bi Slovenci že lahko imeli, in kaj v resnici imamo? Naši mladi elektroinženjerji lahko sestavljajo kilovatne ure za 1000 din na mesec in še to samo tedaj, če se jim sreča nasmešno. Njihovo delovno poslanstvo v življenju pa je vendarle, da bi bili vodje v velikih tovarnah. Mi rastemo počasi, a naša rast je brez dvoma zdrava. Električno varjenje je za nas čisto nova pridobitev na tehničnem polju. Pri nas ga uporabljajo le malo naprednejši obrtovi, vse drugo varji s plinom. Čez 10 let pa prav gotovo ne bomo videli več velikih železnih kiskovnih bomb, ki danes stoje še pred delavnicami. Električna jima bo izpodrinila, kakor je filerkerje izpodrinil avtomobil. Z narodnega vidika pa nikakor ni vseeno, kdo bo izvršil to zamenjavo. Skrb nas vseh mora biti predvsem da ne bomo več plačevali davka tuji industriji. Če pomislimo da bo v kratkem vsa Slovenija elektrificirana, ni vprašanje, da ne bi bilo potrebnih že samo v naši ožji domovini nar tisoč aparatov za električno varjenje. Takšen je naš račun, ki je kljub temu, da je v njem mnogo optimizma, povsem realen.

Na razstavi prikazujejo, Jožef Furlan prečevanje aparatov »Hefaste« in »Tantale«. Prvi abži za obločno varjenje in varji vsa jekla, kovno, lito železo in pločevino od 1 mm debeline navzgor; drugi pa za punktirno varjenje pločevine od 2 mm debeline navzdol. Mlademu izumitelju želimo, da bi njegovo delo posvečeno nacionalni osamosvojitvi tehnike v našem gospodarstvu, rodilo še mnogo lepih uspehov.

Postani in ostani član Vodnikovih družbe!

Nova cesta na Bled

Srednji Gorenjski se obeta napredek turizma in obrti

Kamna gorica, 11. junija.

Pretekli teden se je po dolini Lipnice raznesla vesela vest, da ta izredno lepa zelena dolina ne bo več tako zapuščena, kakor je bila dosedaj. Inženjerji, graditelji cest so pregledali teren od Besnice pod Sv. Joštom pa do Podnarta, kjer bo peljala nova cesta in se priključila že stari cesti, vodeči skozi Lipniško dolino, zgrajeni v času, ko so bili Francoski na Gorenjskem. Od točke, kjer je odprta Lipniška dolina v dolino Save, vrh Lamovega, pod starodavnim pravljničnim Pustim gradom pa bodo tudi še letos pričeli trasirati novo cesto preko Ribnega na Bled. To bo posebna pridobitev za vse vase v dolini od Podnarta preko Oviš, Česnjice, vseh treh Lipnic in Dobrav. Največ pa bo pridobila starodavna Kamna gorica, kjer so najstarejši sledovi železne obrti. Izkopnine pričajo, da so v Kamni gorici že predzgodovinski narodi kopali in topili železno rudo, da so bili v Kamni gorici tudi Rimljani, dokazuje rimski denar, izkopen v stari vasi. Da je v okolici Kamne gorice še sedaj dosti železne rude, pričata dva mineralna vrelca, bogata raztopljenega železa in mangana. Ker pa je pridobivanje omenjene rude precej oteženo, so kopanje železa po vsej Gorenjski opustili že pred davnimi leti. Ostala je le še železna obrt, ki pa se morda razen v Kropi ne bo dolgo več obdržala v tih Lipniški dolini.

In prav ta nova cesta zveže obeta namdomestila za propadajočo železno obrt.

Lipniška dolina, kjer je leto za letom več letoviščarjev, posebno v Kamni gorici, je zares ustvarjena za letovanje tistih ljudi, ki si žele pravega dnevnega opočitka. Ze izredno mnogo zelenja, kakor tudi hlad,

ki prihaja od potoka, obraslega z dišečimi vrbari, vpliva na utrujenega človeka.

Vsem naselbinam v Lipniški dolini obeta nova cestna zveza boljše čase z ozirom na večji potet tujecev. V Kamni gorici, bogati na starih, deloma zelo umetniško izdelanih železnih izdelkih, okrasih na oknih, mrežah in vratih, kjer je pričela propadati stara obrt, pa se sedaj razvijata dve novi, ki sta tudi važni za turizem na Gorenjskem. Ze nekaj let delajo v Kamni gorici in Kropi okove za smuči, lanksko leto pa so pričeli izdelovati rezbarji in slikarji različne spominčnice za gorenjska letovišča. Obe omenjeni obrti sta prav primerni za naše gozdne naselbine, ker skoraj primanjkuje orne zemlje v prijetnih planinskih dolinah. Nova cesta bo tudi našim novejšim izdelkom odprla pot v širni svet.

Toda mnogo važnejša kakor za naše lokalne zadevščine bo nova cestna zveza za splošni razvoj turizma v srednjem delu Gorenjske. Nova cestna zveza bo najmanj za 10 km zblížala pot med Ljubljano in Bledom. S tem, da se bo cesta odcepila že na Gašpetu, se priključila stari, pred dvema letoma popravljeni cesti, vodeči iz Gorenje Save pri Kranju v Besnico, bosta odpadla Gašpetjski klanec, ki ga vprav sedaj popravljajo, in pa strmi Jelenov klanec pod Kranjem. Podaljšek ceste od Besnice pod Sv. Joštom do Podnarta, kjer se v zadnjih letih tudi lepo razvija tujski promet, pa bo vodil paralelno s hudim bistriškim in podbreškim klanecem. Ravna cesta skozi lipniško dolino bo prihranila vozačem najhujši gorenjski klanec onstran železniške postaje Otoč, med Posavcem in Dobrim poljem. Veliki ovinek čez Otoč ali pa skozi Radovljico čez Lesce bo skrajšal

novi podaljšek ceste vrh Lancovega pa do Ribnega. Na vsej omenjeni progi, od Gašpetja pa do Bleda bi bil potreben samo en večji most in sicer čez Savo med Ribnim in Bodeščami. Ni pa izključeno, da novo zvezo izpeljejo preko enega že obstoječih mostov na Savi Bohinjki.

Nova cesta bo vodila skozi hladno savsko dolino brez posebnih težkoč in ovinkov med skalnatimi soteskami, nadalje skozi lepo zeleno dolino pod staro Jelovico, najlepši del pa je on vrh Lancovega pa do Bleda, kjer bo omogočil dostop v dosedaj še večini neznane, neposipno lepe kraje. Cesto bodo uporabljali tudi avtomobilisti zaradi tega, ker je prijetnejše menjati pot, kakor se pa voziti tja in nazaj po isti cesti, domačini pa že zaradi krajše proge.

Upamo, da bomo to kmalu videli izvršeno. Ne bi bilo morda napravan, če se izvede ta načrt še pred popraviljem najhujšega klanca onstran Otoč nad potokom Perašico, ki bo trajalo gotovo zelo dolgo in zahtevalo ogromno denarja.

Z novo zvezo pa bi bilo omenjeno delo tudi zelo olajšano. Avtomobilisti bi lahko uporabljali že novo, bližje cestno zvezo.

Sličice z velesejma

Ljubljana, 11. junija. Vrata velikega sejma so se spet odprla na stečaj. Radovednost nas žene, da si ogledamo nova čudesa gospodarstva in novih iznajdb. Avtomobili, kolese, dinamo stroji, poljedelski stroji so ti na razpolago, vsakovrstne izdelke viditi, radio igra neprestano in buči skozi megafon, da ga čuješ že od daleč. In kdo bi se mogel pri vsem tem vzdržati, da ne bi šel tja malo pogledat? Čez dan prihajajo dijaki in šole, vojaki si ogledujejo novosti tehnike. Ljudje iz dežele in deputacije delavstva. Zanimivosti je toliko, da ne veš kam bi pogledal. Spoznaš, da je naše gospodarstvo vendarle na precej visoki stopnji. In smo na to lahko

ponosni. Vsako leto tudi srečaš na velesejmu nekaj izumiteljev. Novi izumi, kako si a najmanjšo izgubo časa najhitreje zavežeš kravato, kako si najlažje odstraniš madeže na obleki, te presenečajo na vsakem koraku. Vidíš izvrstne govornike, okrog katerih se zbirajo gručje ljudi. Podjetnost in boj za obstanek sta jih izjavila v brusenju jezika. Da, al morda niso bili, ki so takole začeli s prodajo igel, gumbov, zaponk, svojo življenjsko karijero. Ali ne raste iz malega življeno? In ni izključeno, da bo ta prezirani mali prodajalec nekoč velik industrijec s stroji na veliko. Vse je mogoče. Toda to je gospodarski del velesejma.

Na drugi strani hrumi veselčni prostor. Takoj v bližini vhoda te razburi preprič med zakonoma, ki ti stane samo dinar in lahko spoznaš vse sladkosti zakonskega jama, ko lahko na lastne oči vidíš skakanje moža čez meho, ladiš, kako se brusijo noži in lete po tleh vilice in posoda. Mislíš na pravcato lutkovno gledališče. Malo dalje se urijo strelci v zibanju srebrnih, v zraku migotajočih kroglic pri streljanju; če te zamika se lahko malo popelješ na električnih avtomobilčkih, al pa, če ti obratni nepokvarjeno nedolžno veselje otroka, sedeš na vrtiljak. Pravcato mjsko veselje pa ti vzbuja vožnja v belo: Fahrtn ins Weisse. Tudi tobogan je obrnil nekaj svojih vernih čustilcev. Velesejska atrakcija pa so vsekakor troben-taški: Troileci v belokrajinski kleti, ki s svojimi rdečimi jopiči in v rjastih hlačah dovolj zgornjo razveseljujejo zabave željno občinstvo. Vsek veče prirejajo pravcato opero, združeno s pantomimo. Seveda je naše občinstvo zanje prav navdušeno, precej bolj kot za skromne pevčice v sosesčini, katerih skromna pesem kar onemir v veliki prarodnosti teh gostov iz inozemstva.

V »Volgi« odmevajo melanholični zvoki ruske popevke Ejuhnem in plealka izvada svoj ples na odru kakor napostrežji metulj. Ves svet je na kupu.

Ko se bliža že polnočica ura in odhajaj že skoraj skozi velesejskega vrata, te pred njimi zanima slika čarovnice. Stara nagubana,

črnolasa čarovnica z dolgimi črnimi kitami, padajočimi okrog vratu, sedi za pultom in zamisljeno riše z izsušenim prstom starke po kartah od enega konca do drugega. Karte so tisti čudotvorni odpadki, ki ti povedo usodo tvojega življenja. Sreča, ženitev, bogastvo, ljubezen in starost stoji v njih zapisana. Zdi se, črni krokar na starkinem ramenu kraka tvojemu življenju in noči smrt, čudovito ljubič zajetek in starkinem naročju tvoje svojevrstne naloge pri odločevanju tvoje usode: zvit črna kača, ovijajoča se okrog majhnega belega kipeca ti govori o zljubljenosti življenja. Kaj ti preostane? v resnici te zanima, kaj bo s tvojim kako so v resnici tvoje stvari. Daš dva dinarja in zveš vse. Odkrito, kakor na dlaní bereš svoj značaj. Vaša, blagorodni! Vaše srečne številke so 35, 72 in tudi 89, vaši ugodni meseci so januar, marec in april. Razpolagajte s pametnim načinom življenja in imate zelo zdrav razum. Imate dobrohotnost, ne bit in ete vsekakor popreje dobrohotni ter poštvalni, kakor pa hudobni in nevoščljivji. Hitro pa ete nemirni in se ne ovladate... Često ste preostri. Često ste tiran in nato apert sentimentalni. Resnih nevarnosti ni. Ste nervozni. Premozeje; ne veliko. Čeden kroz prijateljev. Sovražnik imate. Ne povsem srečni v ljubezni. Povprečen zakon. Otroci temperamentni, starost normalna. Potovanja velika tudi no morju. In tudi uspeha bo dosti v življenju čeprav manj sreče. Tako torej zdi vem vse. Natančno tako je. Zdi se poznam do kraja.

Srečen sem odšel proti domu! Bil sem zadovoljen s prerokovanjem. Čez dva dni srečam prijatelja, ki mi pokaže listek z prerokovanjem. Bilo je prav takšno kot moje. Isti značaj, vse isto: napake, občutje, nevarnosti, bolezn, premoženje, prijatelji, sovražniki, ljubezen, zakon, starost, uspeh in sreča. Tedaj sem spoznal, da sva oba rojena pod isto zvezdo. In vse to zveš samo za dva dinarja. Čarobni gumb, na katerega pritiseš čarovnica, ne prevzari nikogar.

Gospodarstvo

Ustanovitev enotnega predstavništva lesnega gospodarstva

Predstavniki vseh organizacij lesnega gospodarstva iz Ljubljane, s Susaka, iz Sarajeva in Zagreba so se v četrtek 10. t. m. sestali v Zagrebu v dvorani borze k skupni konferenci, ki jo je vodil g. Franjo Barčević, predsednik gozdnega in lesnega odbora Udruženja industrijcev za savsko banovino.

Na tej konferenci je prišlo do značilnega zaključka, da se kot predstavništvo vseh organizacij lesnega gospodarstva v naši državi ustanovi »Stalna delegacija lesnega gospodarstva v kraljevini Jugoslaviji«. Ta stalna delegacija bo nadaljevala v razširjenem obsegu delo dosedanjega Centralnega odbora jugoslovanskega lesnega gospodarstva. Po izprni obravnavi je bil soglasno sprejet pravilnik te stalne delegacije.

Novo ustanovljena stalna delegacija lesnega gospodarstva v kraljevini Jugoslaviji, ki je v tem trenutku pričela svoje delovanje kot edina predstavništva vsa lesnega gospodarstva v naši državi, je takoj v pričetku sklenila, izraziti svoje priznanje in zahvalo za dosedanje delo dr. Milanu Urmanskemu, ministru n. r. in generalnemu direktorju »šipada«, kot predsedniku, in inž. Ivanu Dubravčiču, kot tajniku dosedanjega centralnega odbora.

Soglasno so bili sprejeti na znanje sklepi konference lesnega gospodarstva, ki je bila 10. aprila t. l. na Susaku. S tem v zvezi je stalna delegacija konkretizirala želje in predloge za bližnja trgovska pogajanja z Italijo. Ti predlogi bodo dostavljeni pristojnim ministrstvom. Podrobno je stalna delegacija obravnavala tudi vprašanja, ki so v zvezi z izvajanjem uredbe o minimalnih mezdah, s posebnim ozirom na nedavno naredbeno bana vrške banovine, proti kateri so se pritožile delodajalske organizacije, ker ta naredba onemogoča delovanje lesne industrije. Sklenjeno je bilo, da posredna deputacija, v kateri bo zastopana lesna industrija iz vse države, poseti predsednika vlade in gospode resorne ministre ter jih opozori, da je za miren razvoj odderjen med podjetji in delavci škodljiva taka iniciativa upravnih oblastev in da je treba preprečiti, da bi uprava oblastva skušala mimo obveznega konzultiranja z zainteresiranimi organizacijami diktirati glede višine mezd ali glede organizacije posla delovne pogoje preko okvira, ki ga odreja uredba o minimalnih mezdah. Državna oblastva naj bi vzela iniciativo šele tedaj, kadar bi se pokazalo, da se delavci in delodajalci ne morejo sporazumeti glede pogojev dela. Nadalje je bilo sklenjeno, opozoriti pristojne faktore, da je docela nemogoče odrediti delovni čas v gozdovih, če delajo delavci na akord, kadar jim to najbolj ustreza, brez kakršne koli kontrole od strani delodajalca v pogledu trajanja delovnega časa. Stalna delegacija je ugotovila, da obstoječi devizni predpisi ne ustrezajo več bistveno spremenjenim gospodarskim razmeram.

Sedanje kliringe je treba sistematično ukiniti, kjer pa to ni mogoče, naj se strogi kliringi pretvorijo v svobodne. Obračunski tečaj strogih kliringov je treba prilagoditi obstoječim dejanskim paritetam da se ne bi z nenaravno nizkim obračunskim tečajem neupravičeno obremenjeval izvoz. Obstoječe kliringe pogodbe ne upoštevajo potrebe zavarovanja pravilne izterjave terjatev izvoznikov. Se manj pa to upošteva način plačila glede obračunskih tečajev, ki so med strankami dogovorjeni. Zaradi teh nedostatkov so izvozniki utrpeli že velike izgube zlasti v italijanskem kliringu, kjer se je vršil odkup kliringskih čekov neenako in po svojevoljno določenih tečajih. To škodo, ki je bila povzročena brez krivde izvoznika in ne upoštevajoč njegove pridobitne pravice, je treba brezpogojno nadomestiti.

Obvezna oddaja deviz od izvoza po uradnem obračunskem tečaju predstavlja hudo obremenitev izvoza. Zato naj se opusti obvezna oddaja ene tretjine izvoznikovih deviz, ali pa naj se ta tretjina obračuna po dejanskem paritetnem tečaju. Za kontrolo deviznega prometa, ki izvira od izvoza, je treba sistem kumulativnega opravljanja overenih glede na izvozne države sistematično izgraditi in razširiti na nekliringne države. Izkušnje pridobljene v poslednjem času, kažejo na potrebo, da se dovoli terminsko trgovanje s svobodnimi devizami da se na ta način omogoči kalkulacija izvoznikom.

Izjava novega šefa Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, da so neosnovane bojzani glede nove intervencije države v smeri kontrole ali omejitve izvoznikovih delavnosti, je bila sprejeta na znanje z zadovoljstvom in je bila obenem izražena želja, da se sodelovanje z zavodom razširi v skupnem delu in zaupanju. Udrženju industrijcev in trgovcev z lesom v Sarajevu je bilo poverjeno, da skliče prihodnji sestanek stalne delegacije lesnega gospodarstva v kraljevini Jugoslaviji.

400, Oceanla 250 den., Jadranska 365 — 425, Danica 50 bl.
Beograd, Vojna škoda 408,50 — 409, 4% agrarne 52,50 — 52,75, 4% severne agrarne 52 den., 6% beglanske 76,50 — 76,75 (77), 6% dalm. agrarne 74,50 — 74,75, 7% stabiliz. 87,50 den. (87), 7% invest. 88,50 den., 7% Drž. hip. banka 99,75 den., 7% Blair 86 — 86,25 (86), 8% Blair 95 — 95,50 (95,25), Narodna banka 7150 den., PAB 197,50 — 198 (197,25 — 197,50).

+ Budimpeštanska terminalska borza (11. t. m.) Tendence nespremenjena. Koruza: za julij 12,20 — 12,22, za avg. 12,68 — 12,70.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 11. junija. Začetni tečaji: pšenica: za julij 111,25, za sept. 110,75, za dec. 112,75; koruza: za julij 114,25, za sept. 108,75; novošadska blagovna borza (11. t. m.) Tendence mirna — Pšenica: baska, stremška in slavonska 168 — 170, baska, potiska 175 — 177, Oves: baski, stremški, slavon. 101 — 103, Ječmen: baski in stremški 64 kg 120 — 122,50. Rž: baska 144 — 146, Koruza: baska in stremška 92 — 93, banatska 90 — 91, Moka: baska in banatska 90 — 91, 50% 235 — 236, 25% 235 — 245, 50% 215 — 225, 50% 185 — 195, 7% 155 — 165, 50% 112,50 — 117,50. Otrobi: baski, banatski: 88 — 94.

BOMBAZ

+ Liverpool, 10. junija. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za junij 6,86 (prejšnji dan 6,88), za okt. 6,80 (6,83), za dec. 6,76 (6,78).
+ Newyork, 10. junija. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za junij 12,04 (11,94), za dec. 12,07 (11,99).

Voda, sonce, zrak in kožna krema CIMEAN

— to je zdravje!

Brez skrbi se lahko sončite, če ste si prej dobro natrili kožo s hormonsko kremo CIMEAN, ker vam jo čuva pred opeklinami, obenem pa napravi kožo lepo zagorelo, prožno in mladostno.

Kaj vidimo na velesejmu

Prvi levi razstajni paviljon E in še skoraj polovica paviljona F imata pod streho razstavo pohištva in stanovanjske opreme, ki zavzema nad 1500 kv. m prostora. 35 tvrdk razstavlja jedilnice, spalnice, kuhinje, razne dampske sobe, otroške sobe, kuhinje, razne tapetinske izdelke itd. Pohištvo je v pretežni večini iz orehove korenine, jesenove korenine, in pa iz raznih ekotičnih lesov, izdelano je v raznih slogih, prevladujo pa francoska linija, vse pa je moderno, praktično in vendar udobno. Tudi med tapetinskimi izdelki je mnogo novih stvari: n. pr. foteli, ki se z enim potezom spremenijo v kavč, ali pa servirna omarica, ki je sicer majhna, ko pa jo začneš odpirati je za čudo prostorna. Je pa še mnogo drugih stvari, ki so jih naši mizarji in tapetniki sami pogrnili. Ta razstava je zopet potrdila dober glas in ugled naših pohištvenih umetnikov in ga bo znova ponesla daleč preko naših pokrajinskih meja. Prav z razstavami mizarske stroke na ljubljanskih velesejmi se je razširil krog odjemalcev naših mizarjev po vsej državi in celo preko njenih meja (Italija). Tako si je naše mizarstvo z velesejmom pridobilo sloves stroke, ki ustreza vsem modernim zahtevam, obenem pa je to pohištvo solidno izdelano in poceni.

najnovejši pletilni stroji za bišno obrt in za veliko pletilno industrijo. Bogata je razstava kemične industrije, rude in kovin. Zanimiva je tudi razstava željeznih zadržev iz Kroke in Kanine gorice. Svetovno znana nemška tvrdka razstavlja najnovejšo kuhinjsko posodo vseh oblik in za vse potrebe je domač izdelek. Umetno hlajenje je danes potrebno tako v gospodinjstvu kakor tudi v mnogih drugih obratih. Plinski rešaji se uporabljajo v gospodinjstvu in povsod, kjer je utril plin svojo zmagoslavno pot. Električna industrija prinaša najnovejša na tem polju: vse vrste električnih kuhinjskih, varilnikov, ventilatorjev, celo take, ki ozonizirajo zrak. Dobro polovico tega paviljona zaseda avtomobilska razstava z najnovejšimi modeli modernih vozil.

V paviljonu »E« je pisano polje pletenih, čipk, oblačilne in usnarske konfekcije, igra in bižuterije. Stari znanci iz Bolgarije so nam prinesli čisto nove vzorce tudi pri nas priljubljene bolgarske rjavčorne keramike. Čokolado, sladkorčkov in trapiševskih likerjev je toliko, da skoro ne moreš sploh je to prostor živilske industrije, alkoholičnih pijač in vsega onega drobnega blaga, ki nam lajša in elajša življenje.

Lepota pristnih preprog se posebno povzdiguje celotno sliko pohištvene razstave. Vmes vidimo tudi pianine, klavirje in harmonije raznih sistemov v elegantnih oblikah in barvah lesa, tako da so primerni k vsaki opremi sobe. Posebnost naših domačih pianinov so kromirana kovinska ohišja in pa svojevrsten razpored strun, izum našega domačega obrtnika. Tudi druga glasbila so tu, n. pr. citre, tamburice, kitare, gosli, harmonike itd., vse samo domač izdelek. Furnirji in vezane plošče so na ogled v veliki izbiri, prav tako najrazličnejše okovje in okraske za pohištvo.

V paviljonu »F« se pohištvena razstava nadaljuje in prehaja v razstavo radio aparatov in kovinskih izdelkov, keramike, žime, preprog. Monopolska uprava nas je presenetila letos z okusnim aranžmanom svojih izdelkov. Prikazane so vse vrste in mešanice v zemlji pridelanih tobanih listov in okusne kolekcije cigar in cigaret. Bolgari razstavlajo odlično pečeno keramiko: vaze najlepših oblik z naslikano cvetlično ornamentiko.

Paviljon »G« nam prikazuje strojno in kovinsko industrijo. Presenečajo predvsem

Ves paviljon »E« je posvečen avtomobilski razstavi, ki je letos največja izmed vseh dosedaj prirejenih. Toliko znamenitih svetovnih slovesa, kakor letos, še ni bilo nikoli na velesejmu, saj razstavlja čez 40 najbolj znanih avtomobilskih tvrdk.

V paviljonu »N« ki je posvečen tekstilni industriji, usnju, papirju, knjigovodskim izdelkom, motorju in konfekciji, so letos na žalost le malo zastopane naše tekstilne tvornice. To je treba ugotoviti glede na precejšnje popravščanje po tekstilnih proizvodih. Velesejska statistika o poselnih letonjega sejma nam kaže zlasti velik dotok obiskovalcev iz južnih predelov naše države, ki so izrazili svojo nejevoljo zaradi maloštevilne udeležbe naše tekstilne industrije. V zborničnem paviljonu je pod devizo »Vse za pisarno« prirejena razstava najrazličnejših seševalnih, množičnih, pisalnih, kopirnih in drugih strojev der najnovejših pripomočkov za moderno ureitev pisarn.

Na zunanji strani paviljonskih zgradb pa imamo naše domače vozlove, kolese, otroške vozičke, mnogo folklornih blaga, vezenin in pletenin, mlekarjskih izdelkov.

Gradnja novih železnic

V zadnjem času smo ponovno poročali o predvidenih novih železniških gradnjah, zlasti o nameravani gradnji železnice Kraljevo — Čačak — Valjevo in Banja Luka — Doboj, ter smo pri tej priliki omenili, da bi morala kot prva železnica črnomelj — Vrbovsko, ki je v uredbi o gradnji novih železnic od lanskega leta med programi, ki se bodo gradile, označena v § 4. na prvem mestu.

Preteklo nedeljo je nar. posl. dr. Jure Koc skusil v »Slovenec« naše ugotovitve nekoliko omiliti, poudarjajoč, da ni res, da bi bil že sklenjen sporazum glede gradnje proge Kraljevo — Čačak — Valjevo in proge Banja Luka — Doboj, temveč da so šele stavljene ponudbe za gradnjo teh dveh prog, ki se proučujejo, češ da se intenzivno vodijo pogajanja za financiranje gradnje črnomelj — Vrbovsko. Dr. Koc obenem omenja, da je glede proge črnomelj — Vrbovsko gotov šele generalni načrt, ki je bil te dni odobren, in da se sedaj dela na detajlnem načrtu, kar pa predstavlja z drugimi deli, ki se morajo še izvršiti pred gradnjo, znatno delo, ki ga je treba še izvršiti.

Kakor pa se zdi, je vprašanje gradnje proge Banja Luka — Tuzla — Valjevo — Čačak — Kraljevo mnogo bolj napredovalo, kakor pa vprašanje gradnje železnice črnomelj — Vrbovsko, kar je razvidno tudi iz naslednje objave, ki jo je izdala večerja agencija Avala.

Z uredbo o gradnji novih železnic, ki jo je izdala kraljevska vlada lani v juliju, je v načrtu gradnja in trasiranje več železniških prog. Med temi programi je tudi gradnja proge Banjaluka — Tuzla — Valjevo — Čačak — Kraljevo. Pristojni oddelki za gradnjo železnic v prometnem ministristvu je izvršil v letu dni vse potrebne študije za določitev podrobnih smertí te proge. Po komercialni pripravljalnih delih je kraljevska vlada sklenila čimprej prijeti gradnjo te proge. Po uredbi o gradnji novih železnic je dobil prometni minister dovoljenje za potrebnega posejila za gradnjo. Že na osnovi komunikacije, ki so ga lani objavili lani se je ponudilo več ponudnikov za financiranje teh del in so se pogajanja s ponudniki že prej začela. Da se omogoči vsem zainteresiranim, ki bi želeli sodelovati pri teh pogajanjih z vložitvijo ponudb, je sklenila kraljevska vlada, da se bodo do 15. julija t. l. prejemale še naknadne ponudbe za financiranje gradnje; te ponudbe bo preučevala posebna, za to določena komisija v prometnem ministristvu. Kakor hitro bodo te ponudbe dokončno sprejete, se bo šele začela gradnja te važne proge.

Pred novo žetvijo

V krogih žitne trgovine v Vojvodini so že pričeli stavljati prognoze za novo žetev. Po podatkih, ki prihajajo iz vseh krajev države, je pričakovati, da bo letošnji pridelek pšenice sicer manjši nego je bil lani, ko smo imeli rekordni donos, vendar se bo gibal nad povprečjem zadnjih let. Letina pšenice bo dala kolikor je to sedaj mogoče oceniti kakih 24 do 25 milijonov meterskih stotov. Lani je znašal pridelek 29,2 milijona stotov, prejšnja leta pa je bil mnogo manjši, saj smo leta 1935 pridelali le 19,9 milijona stotov, leta 1934 komaj 18,6 milijona stotov, leta 1933 26,3 milijona stotov, leta 1932, ko je nastopila rja na pšenici, pa le 14,5 milijona stotov. Vreme je bilo zadnje mesece za posevke precej ugodno. Nekoliko manjši pridelek nego lani pa je posledica dejstva: da je bilo preko zime vreme za posevke neugodno. Če se bo uresničila prognoza glede pridelka pšenice, tedaj bomo imeli v novi žitni kampanji na razpolago za izvoz kakih 25.000 do 35.000 vagonov pšenice.

Dosedanji izvoz pšenice — 45.681 vagonov
Po najnovejših podatkih smo od pričetka izvozne kampanje, to je od 1. avgusta

lanskega leta, pa do konca maja t. l. izvozili 45.681 vagonov pšenice. Ker pa traja izvozna sezona za staro pšenico še do 1. avgusta, je prav verjetno, da bo ves izvoz pšenice v kampanji 1936-37. dosegel ono količino, ki je bila lani označena kot cenitev našega izvoznega presečka, namreč 50.000 do 60.000 vagonov.

Koruze smo od začetka izvozne kampanje, to je od 1. novembra lanskega leta do konca maja t. l. izvozili 27.243 vagonov. Za izvoz razpoložljiv preseček pa je še prav znaten in znaša okrog 30.000 vagonov. Taka količina je za pozno sezono razmeroma visoka. Morda pa ne bomo niti izvozili vsega preostanka: ker smo veliko koroze potrošili za krmljenje svinj, saj se bolje izplača izvažati pitane svinje, kakor koroze.

Gospodarske vesti

Prodajalci monopolskega blaga na debelo in poslovnih davkov. Z odlokom davčnega oddelka finančnega ministristva se razveljavi pojasnilo, da so bruto dohodki zakupcev prodaje monopolskega blaga na debelo podvrženi plačilu splošnega davka na poslovni promet. Zato se je treba glede obdavčenja zakupcev prodaje monopolskega blaga na debelo ravnati v smislu pojasnila davčnega oddelka finančnega ministristva od 26. julija 1935. Obenem se odredi, da se ukine izvršilni postopek proti tistim zakupcem prodaje monopolskega blaga na debelo, pri katerih se je morda izvršila odmera splošnega davka na poslovni promet.

Zasedanje davčnega odbora v Ljubljani. Davčna uprava v Ljubljani sporoča: Pred trgovskim davčnim odborom se bodo obravnavali predlogi davčne uprave za sledeče pridobitne stroške: 26. t. m. ob 8. uri: trgovine z mešanimi blagom; 28. t. m. ob 8. uri: branjarje in mlekarne; 30. t. m. ob 8. uri: modno blago, manufakturna, konfekcija in kramarija. Seznami davčnih zavencev in davčnih osnov teh strokov so razgrnjeni na vpogled v pisarni mestnega poglavarstva od 12. junija do 19. junija 1937.

Borze

11. junija

Na ljubljanskem borzi so se danes v privatnem kliringu trgovali avstrijski šilingi po 8,25, angleški funti pa po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,2450 in v angleških funtih po 238, medtem ko je bilo za grške bone povprečevanje po 34,25 in za kliringške nakaznice na lire po 217. Nemški kliringški čekji so nadalje čvrsti in stanejo v Ljubljani 12,46, v Beogradu 12,4555 in v Zagrebu 12,44 odnosa na julij 12,4650, za konec avgusta 12,44 in za konec septembra 12,4250.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Vojna škoda pri mirni tendenci notirala 408,50 — 409, do prometa pa je prišlo le v 6% begluskih obveznicah po 76,75 (v Beogradu po 77).

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2398,91 — 2413,51, Berlin 1757,37 — 1758,40, Bruselj 735,54 — 740,60, Curih 996,45 — 1003,52, London 2417,8 — 2418,84, Newyork 4328,50 — 4364,82, Pariz 198,79 — 195,28, Praga 151,98 — 153,04, Trst 228,84 — 232,08.

Curih, Beograd, 10. Pariz 19,4475, London 21,5725, Newyork 437,25, Bruselj 73,80, Milan 23,05, Amsterdam 240,40, Berlin 175,15, Dunaj 81,50, Stockholm 111,2250, Oslo 108,50, København 96,80, Praga 15,25, Varšava 82,90, Budimpešta 86,25.

Efekte

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 408,50 — 409, 4% agrarne 51 — 52,50, 6% begluskje 76,50 — 76,75, 7% invest. 88 den., 7% stabiliz. 86 — 88,50, 7% Blair 85,50 — 86, 8% Blair 96,50 bl.; delnice: Narodna banka 7150 den., PAB 196 bl., Trboveljska 250 den., Sečera Osejek 180 bl., Osječka levanjica 180 — 190, Dubrovačka 380 —

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, tast, brat, svak in stric, gospod

Ivan Krajger

PRIVATNI URADNIK

danes 11. junija ob pol 17. po daljši in mučni bolezn, previden s tolažili sv. vere, v 75. letu svoje dobe mirno preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo 13. junija ob 17. izpred hiše žalosti, Florjanov trg na mestno pokopališče.

NOVO MESTO, 11. junija 1937.

Žalujejo rodbine: KRAJGER, ŠOBAR, RUPREHT, ANDREJČIĆ, LAPAJNE — in ostalo sorodstvo.

Smrt poštenjaka

V Brežicah je v četrtek po kratki bolezni, v 82. letu starosti, mirno zaspal poselnik Alojzij Juvancič. Pokojni je bil vse svoje življenje vzor poštenjaka. Dobreh, blag, in prijeten v družbi, se je priljubljal vsakomur, kdor je le enkrat govoril z njim. Po rodu iz Sevnice, je pred leti prišel s svojo življenjsko družico, Josipino roj. Kordel, na Zidani most, kjer sta začela gostilno. Z družinami močmi sta se trudila, da bi bili gostje vedno in kar najbolj zadovoljni. Juvancičeva gostilna na pomembnem železniškem križišču je kmalu zaslovela daleč naokrog; saj jo je vsak, kdor se je le enkrat ustavil v njej, povsod priporočal. Po srču globoko veren, je bil pokojni vse življenje naprednjak in je bil kot protikandidat klerikalnemu kandidatu večkrat izvoljen za župana občine Loka pri Zidanem mostu. Neutrudno marljiv, je dostikrat po napornem dnevnem delu v pozno nočno uro z vso vestnostjo opravljal tudi tajniške posle. V neskaljeni harmoniji se je srečnima zakoncema rodilo šest otrok, od katerih žive štiri: Cilka je soproga odličnega naprednjaka in zaslužnega sokolskega delavca, višjega svetnika drž. žel. v p. Alojzija Baše, Lojzka žaluje po prerano umrlem nacionalnem borcu Ernestu Vargazonu, Ludvik je višji uradnik Narodne banke v Osijeku, a Mimi vodi po prerani smrti svojega soproga Franca Rebeuschegga renomirani hotel »Pošta« v Celju.

Na jesen življenja, ko je g. Juvancič spoznal, da ni več kos delu, ki ga od vestnega človeka zahteva veliki gostilniški obrat, sta s soprogo kupila pri Pišecah vinograd in se l. 1920. preselila v novo domačijo v Brežice. Čeprav so ju otroci želeli k sebi, sta hotela do zadnjega delati: ne le, da bi jim ne bila v breme, ampak, da bi do konca delila dobroto. Ko so na velike praznike in h godu prihajali otroci in vnuki k njim, sta vsa srečna zadrževala, da so to zanju najlepši dnevi. Nista vedela, kaj vse naj pripravita, a ob slovesu sta se še zahvaljevala za obisk. V letošnji veliki noči so otroci in vnuki srečni ugotavljali čilost in svežino duha. A žalost zaradi smrti ljubljenih zetov in doživljanje nesreče hčera, to je leglo na utrujeno srce in je v pomlad prenehalo biti. Naj blagi mož v miru sniva svoj zasluženi sen!

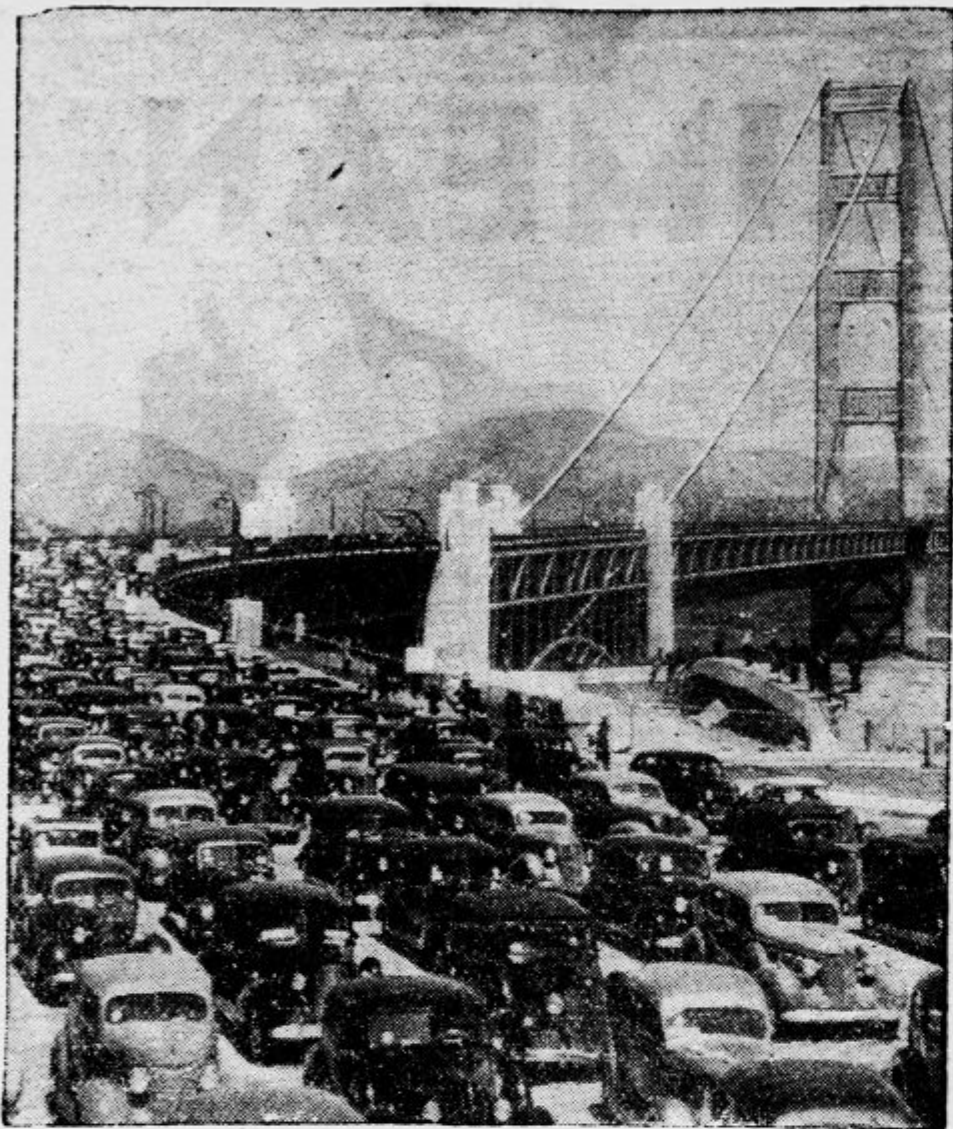
Radio

Nedelja 13. junija

Ljubljana 8: Vesel nedeljski pozdrav (seketet balalajk, vmes plošče). — 9: Cas, poročila, spored. — 9:15: Reprodukcion orkestralni koncert. — 9:45: Verski govor (p. Valerian Učak). — 10:15: Prenos cerkvene glasbe v Viča. — 11:15: Kitara igra (plošče). — 11:30: Otroška ura: Jurček in Jerica. — 12: Koncert Radio orkestra. — 13: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 13:15: Plošče po željah. — 13:30: Ura: Zlatrajmo predanico (inž. Černe Jože), nato tržna poročila. — 17:30: Koncert lahke glasbe in veselih pesmi (g. M. Stante harmonika). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: Slovenska ura: a) Koroške pesmi (plošče), b) O koroških Karavankah (dr. Josip Šašel). — 20:30: Pevski koncert gojenec ge. Pavle Lovšćetove. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Operetna glasba (Radio orkester).

Beograd 17: Narodna glasba. — 18:50: Zbor. — 20:20: Pester program. — 22:15: Godba in ples. — Zagreb 16:45: Orkester. — 20: Tamburaški zbor. — 21:15: Ples. — 22:30: Orkester. — Praga 19:55: Lahka godba. — 20:55: Balet. — 22:35: Ples. — Varšava 20: Plošče. — 21: Zabačen program. — 22: Klavir in čelo. — Dunaj 11:45: Orkester. — 12:55: Koncert po željah. — 13:30: Komorna glasba. — 18:10: Plošče. — 18:55: Prenos R. Straussove opere »Kavalir z rožo«. — 23:05: Ciganska kapela. — Berlin 19:20: Koncert solistov. — 20: Italijanske melodije. — 22:30: Godba za ples. — München 19:30: Vedra glasba s plošč. — 20:20: Operni prenos. — 22:30: Plesni orkester. — Stuttgart 18:30: Lahka in plesna muzika. — 20: Prenos Joh. Straussove opere »Cigan baron«. — 22:30: Plesna muzika iz Berlina. — 24: Stara italijanska muzika.

Pred ameriškim „Zlatimi vrati“

Na dan otvoritve novega mostu pri San Franciscu je pred vhodom na most mrgolelo avtomobilov

Leteči hoteli

S štirimi motorji in tremi krovji

Družba Pan American Airways, največja ameriška družba za zračni promet, je naročila šest letečih hotelov, šest ogromnih letal s sedeži in spalnimi prostori za 72 potnikov in 8 članov posadke. Ta letala bodo obratovala na bodoči redni zračni zvezi preko Severnega Atlantika med Ameriko in Evropo.

Ta letala se danes v znanih letalskih delavnicah Boeingove družbe že gradijo. Orjaki bodo tehtali po 40 do 50 ton in bodo imeli v svojih tankih, ki bodo nameščeni v nosne ploskve, po 23.000 l goriva. Vsako letalo bo imelo spredaj na obeh straneh trupa štiri motorje s skupno zmogljivostjo 6000 ks. To mu bo dajalo brzo nad 300 km v uri. Akcijski radij bo znašal 8000 km.

Notranjost trupa je razdeljena v tri »kroge«, ki so zvezani med seboj s stopnicami. Na zgornjem krovu je spredaj pred vsem

poveljniška kabina za pilote in ta kabina bo opremljena z najmodernejšimi pripravi za nadziranje raznih strojev, za navigacijo z brezžičnimi valovi itd. Za tem proslorom spalnimi prostori za posadko ter velik prostor, kamor bodo spravljali pošto in tovor.

Srednji krov ima kabine za potnike in električno kuhinjo. Poleg spalnih kabin bo tudi jedilnica in družabni prostor. Zgradi telji novih letal so potnikom namenjene prostore po novem postopku akustično tako osamili, da ne bo nikogar motil ropot motorjev. V vseh kabinah bo na razpolago mrzla in topla tekoča voda.

Spodnji krov je namenjen samo velikim tovorom. Ta prostor je z vmesnimi stenami razdeljen kakor spodnji prostori ladje tako, da v primeru kakšne okvare v trupu ob startu ali pristanku na morju voda ne bo mogla napolniti vsega prostora.

Romantika v divjini

Bolničarka postane zakonska žena avstralskemu naseljencu

Danski poročnik Eigil Metz se je pred dolgim časom izselil v Avstralijo. Brez denarja, brez pomoči in tovarišev si je v divjini, daleč od človeških bivališč, ustvaril dom. Ta dom pa ni bil popoln, ker mu je manjkala življenjska družica.

Svojo težavo je zaupal nekdanji poročnik nekemu prijatelju v Kodanju in po dolgem obotavljanju se je ta odločil, da mu poišče v domovini ženo. Pred letom dni je v nekem kodanskem listu opisal trdo, toda uspešno delo, ki ga je bil izvršil Eigil Metz v avstralski divjini. Orisal je njegov način življenja in njegovo osamljenost med konji, ovčami in kokošmi, namignil je tudi na najbolj vročo željo danes štiridesetletnega moža. Čez nekoliko dni so začele prihajati v njegovo stanovanje ženitne ponudbe mladih deklet in žena, toda v večini primerov je bilo videti, da bi jih gnalo v Avstralijo bolj veselje do pustolovščin in veliko manj volja, da bi bile samotnemu možu tovarišice.

Končno pa se je javila tudi neka mlada bolnišarka, kateri sta Metzov prijatelj in njegova žena menila, da bi utegnili biti Metzova prava družica. Ze prvi dopisi med Avstralijo in Dansko so zgradili most simpatije med bivšim častnikom in bolničarko. In končno se je dekle, Julland-

ka brez staršev, odločila, da zapusti domovino in odide v daljni svet, da ustvari svojemu rojaku pravi dom. Prišla je v divjino, daleč od človeških bivališč, ustvarila je dom. Ta dom pa ni bil popoln, ker mu je manjkala življenjska družica.

Triletni šofer

V Pragi je neki šofer ostavil svoj voz na cesti, ker je imel neke opravke. V vozu je ostal njegov tri in polletni sinček, Fantiček se je začel igrati z vzvodi. Nenadno se je spustil avto v tek in se je ustavil šele tedaj, ko je zadel v neko cestno svetilko. Neki delavec, ki je stal poleg svetilke, je bil ranjen, otroku samemu pa se ni nič zgodilo.

Režiser Eisenstein pred sodniki

Poročajo, da se bo moral velik ruski režiser Eisenstein, ki je ustvaril film »Oklopna križarka Potemkin« zagovarjati pred sovjetskimi sodniki zavojo razpisavanja državnega denarja. Očitajo mu, da je doslej porabil 400.000 dolarjev za svoj novi film, ki ga ni dokončal.

Nekoč je bil kralj, ki se je spremenil v vojvodo

Del češkega gradu (Wasserleoburga) na Koroškem, kjer preživlja vojvoda Windsorski s svojo soprogo medene tedne mladega zakona

Zdravniške preiskave na vmesnih postajah

Družba Panamerican Airways je uvedla kot prva letalska družba novost, da preiskujejo zdravniški vse njene potnike na vmesnih postajah njenih daljših prog.

Dolge zračne vožnje ne prenese vsakdo, zato ni odveč, če zdravniki pregledujejo, da-li je kakšen potnik še sposoben za nadaljnje potovanje. Prva postaja, na kateri je družba uvedla zdravniški pregled, je letališče Portoriko, kjer se ustavljajo ogromna letala s proge iMami - Buenos Aires. Če se bo novost obnesla, bo družba osnovala na vseh letališčih svojih rednih prog zdravniške postaje.

Helij in vodik obenem

Nemški strokovnjak za zračno plovbo, major Hildebrandt, veli v nekem daljšem članku, da je zahteva, naj se vodik popolnoma izloči iz zračne plovbe in nadomesti s helijem, nesmiselna. Treba pa se je vdati javnemu mnenju, ker se je bati, da bo promet z rakoplovi zavoljo strahu, ki ga je povzročila zadnja katastrofa rakoplova »Hindenburga«, trpel. Priporoča istočasno rabo vodika in helija. Heliju je mogoče primešati 15 odstotkov vodika, ne da bi bila mešanica gorljiva. S tem bi bilo mogoče doseči manjše izdatke za polnitev rakoplovov.

TRI AMERIŠKE

Srečali sta se dve stari prijateljici. Prva je rekla drugi: »Ze pet let te nisem videla! Kako strašno si se postarala v tem času!«

»Veš kaj, tudi ti si se močno spremenila,« ji je odvrnila druga. »Lahko mi verjameš, da te ne bi bila spoznala, če ne bi nosila stare obleke, ki jo imaš na sebi!«

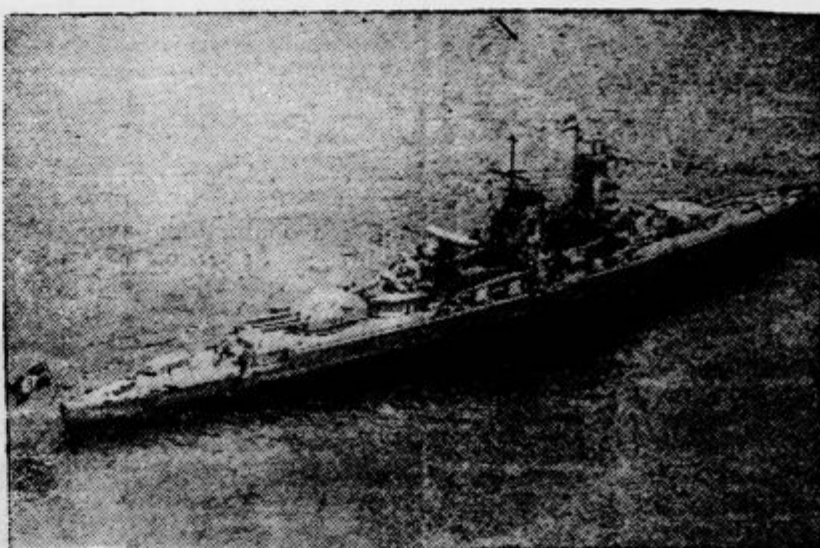
V nekem ameriškem kraju so imeli močne potresne sunke. Dva zaskrbljena starša sta zaradi tega poslala svojega sinka iz ogroženega potresnega pasu k očelovemu bratu na Daljni Zpad. Od tam pa je že v nekaj dneh prišla brzojavka:

»Pošiljam nazaj nekaka, stop, pošljite rajši potrese!«

Najemnik je tožil hišnemu gospodarju: »Streha ima toliko lukenj, da mi teče vodo v stanovanje. Kako dolgo bo še trajalo to stanje?«

Hišni lastnik mu je odgovoril: »Res ne vem povedati. Moj radio aparat je pokvarjen tako, da ne slišim vremenskih napovedi.«

Najnovejša nemška križarka

Nemčija se pridno oborožuje ne le na kopnem, ampak tudi na morju. Zdaj gradi novo križarko »Blücher«, ki jo bodo spustili v morje pri Kieleu

Vojvoda Windsorski in vojni pohabljeni Strahotna opustošenja velike vojne

V vojnem času, ko je bil sedanji vojvoda Windsorski, bivši angleški kralj, še princ Waleski, so ga vprašali, ali bi hotel obiskati majhno zasebno bolnico, v kateri je 36 vojnih pohabljenec. Poškodbe teh mož so tako težke, da ne smejo več upati na odpust. Princ je določil dan za obisk.

Tistega dne je napravil običajni obhod in ga je strežno osebje potem vodilo ven. Nenadno se je pa ustavil in dejal: »Rekli so mi, da imate 36 pacientov. Videl sem jih samo 29.«

Ostalih sedem je tako pohabljenih, da so rajši prešli, se je glasil odgovor.

»Iz obzira do mene ali do njih?« je vprašal princ.

»Iz obzira do vas, Visočanstvo,« so mu odgovorili.

Takoj je zahteval, naj mu pokažejo še

teh sedem mož. Odvedli so ga v prostor, kjer so ležali in se je pri vsakem posebej zamudil nekaj časa, da bi ga malo potol-

lačil. Potem se je pred vrati spet ustavil.

»Tukaj je le šest mož, kje je pa sedmi?« je dejal.

Rekli so mu, da sedmega ne sme nihče videti. Slep, gluhi, strahotno pokvečen, nič več podoben človeku, leži v posebni sobi, ki je ne bo ostavil nikoli več.

»Moram ga videti,« je rekel princ.

»Rajši ne, Visočanstvo! Pomagati mu itak ne morete. In pogled nanj je strašen.«

»Navzlic temu bi ga rad videl.«

In tako ga je neki strežnik povedel v posebno sobo, ki je bila prav za prav majhen, temen prostor, prizorišče grozotne tragedije. Strežnik je pozneje povedal, da je princ s trdimi koraki stopil do postelje. Postal je smrtno blede, a je vendar s povešeno glavo gledal moža, ki ga ni mogel ne videti ne slišati. Gledal je nanj, kakor da gleda najvišje trpljenje vojne. Potem se je sklonil k njegovemu obrazu in ga poljubil.

Deset zapovedi za zdravje Moral bi jih v lasten prid izpolnjevati vsakdo

Prvič: Vstajaj zjutraj zgodaj in zaha-

čaj zvečer ob devetih spat.

Drugič: Šest dni v tednu pridno dela,

v nedeljo počivaj.

Tretjič: Pazl, da bo tvoja koža nad vse čista in si usta ter nos skrbno izpiraj.

Četrti: Dihaj vedno skozi nos in se izogibaj strupenega prahu.

Peti: Uživaj več rastlinske nego mesne hrane.

Šestič: Neposredno pred jedjo in po je-

di poskrbi, da ti bosta glava in želodec počivala.

Sedmič: Ne jej v jezi in ne jej preveč mast

nih jedi.

Osmič: Poleti se ne oblači pretoplo in

pozimi ne prelahko.

Devetič: Če se ne počutiš dobro, se po-

sti in pij grenak čaj.

Desetič: Sprehajaj se v soncu in čistem

zraku ter bodi vedno dobre volje.

Skrivnostno izginotje v Londonu Afera v londonski družbi

Veliko pozornost zbujajo v Londonu to, da je na skrivnosten način izginila miss Diana Belye, dama iz tamkajšnje družbe. Več nego teden dni jo pogrešajo na domu grofice Longove v londonskem Westendu, kjer je bila nastanjena. Ostavila je ta dom, da bi oddala pismo za svojega zaročenca Michaela Aquiltha in odlele je niso več videli. Miss Diana je edina hči stolnika Percyja.

O njenem skrivnostnem odhodu krožijo različne govorice. Dan prej je imela sestanek z zasopnikom neke filmske družbe. Nje namen je bil, da bi odšla k filmu in zato je mogoče, da je hotela z malo skrivnostnosti opozoriti javnost nase. Čudno je,

da je ob svojem odhodu ostavila svojo ročno torbico v hiši lady Longove, a da je denar, ki ga je imela v njej, izginil. Možno je tudi, da so jo ugrabili. Dejstvo je, da je v marcu in aprilu prejela neka grozilna pisma. Pred časom je bila padla s kono in je odlele izgubila spomin. Morda tava zaradi tega zdaj brez cilja okrog.

Vojni čoln se je potopil

Pri poskusu z novim tipom torpedov v zalivu angleškega mesta Weymoutha je eden teh torpedov zadel v motorni čoln, ki se je takoj potopil. Angleške oblasti nečejo o tej stvari ničesar povedati, pravijo le, da se je posadka potopljena motorke rešila.

Najlepša francoska lokomotiva

Na postaji Saint-Lazare v Parizu zboruje te dni mednarodni kongres železničarjev. Tam je tudi razstavljena najnovejša francoska lokomotiva

V deviški divjini Zelenega pekla

Sedemnajst mesecev v brazilskem pragozdu

V Berlin se je vrnil s svojim spremjevalcem, pilotom Gerdom Kahlejem, 26-letni študent zoologije Schulz-Kampfenkel, ki je prebil dve leti v pragozdovih poročja Amaconke.

Člani te ekspedicije so ostavili Nemčijo v juniju 1935. Iz brazilskega pristanišča Pare so hoteli podrobno raziskati deloma še popolnoma neznane predele brazilske Guyane ob reki Jariju. Samo en učenjak, Francoz Crevox, je tvegati v preteklem stoletju potovanje skozi to ozemlje. S tropom domačinov je v kanujih 28 dni potoval po Jariju navzdol.

Nemška ekspedicija je potovala s kanuji 53 dni v obratno smer od juga proti severu, pri čemer je pridno filjala in zbirla znanstveno gradivo. Boriti se je morala z velikimi težavami in nevarnimi brzicami. Po skoraj dvomesečnem veslanju je prišla do Ria Ipitanga, doslej popolnoma neznane pritoka Jarija. Ob njem so znan-

stveniki napravili glavno taborišče, od tod so potovali po zeleni divjini sem in tja. Odkrili so doslej neznano reko, Kurekuruja, zadelo ob indijanske rodove, ki jih beli ljudje doslej niso poznali, in v zvočnem filmu so snemali njih življenje. Iz glavnega taborišča so večkrat preleteli tudi zeleni peklo v tem delu sveta in so uporabljali pri tem majhno vodno letalo, ki so ga bili iz Nemčije vzeli s seboj in ki se je dobro obneslo. Seveda ni minilo to sedemnajst-mesečno bivanje v deviški divjini brez nesreče. Eden izmed članov ekspedicije, Greiner, je umrl za zavratno mrzlico. Tudi Schulz-Kampfenkel in Kahle sta obolela. Kahleja so morali prepeljati v Paro, kamor so dospeli po celomesečnem težkem potovanju, in samo sreča je hotela, da je še živ ušel iz zelenega pekla. Navzlic težkim preizkušnjam se bodo mladi učenjaki sedaj pripravljali za novo ekspedicijo v neznano Južno Ameriko.

Darwinizem učijo

Visokoškolski odbor sovjetske vlade je sklenil, da uvede s tem letom na bioloških in geoloških fakultetah vseučilišč in pedagoških visokih šol ter poljedelskih zavodov darwinizem kot poseben učni predmet.

Leninova sestra zbolela

Leninova sestra Marija Iljiniša Uljanova je po vseh iz Moskve težko zbolela. Dobila je izliv krvi v možganih. Poročila pravijo, da trpi za hipertonično in pnevmoskrozo.

Lord Plymouth v Rigi

Angleška diplomacija je neumorno na delu, da pritegne pod svoj vpliv skandinavske države. To je tudi namen potovanja lorda Plymoutha, ki je prišel te dni iz Finske v Rigo

A NEKDOTA

V ordinacijo znanega internista prof. Künnerta je prišla neka dama in na njegovo vprašanje, kje ji kaj manjka, je začela tožiti: »Sama ne vem, gospod profesor, v želodcu imam pogostoma tako čuden občutek, dvigne se, pa se spusti dol, potem se spet dvigne, spet se spusti dol, se dvigne, pade, se dvigne in izgine.« Prof. Künnert je zamisljeno pokimal in menil: »Nu, nu, milostiva: pa morda vendar niste pozrli kakšnega... dvigalca!«

VSAK DAN ENA

»Kaj, pet dinarjev na uro zahtevate za čoln? Morda zato, ker ne veste, da je ta dama samo moja sestra...« (Everybody weekly)

Kulturni pregled

Ilka Vaštetova »Roman o Prešernu«

Naposled smo tudi Slovenci dobili do-
mač biografski roman: Ilka Vaštetova je
poslala na knjižni trg svoj »Roman o Pre-
šernu« (Ljubljana 1937, 408 str. + 8 ilu-
stracij E. Justina na posebnih prilogah;
samozaložba). Pisateljica, ki je doslej knji-
žno objavila dve večji zgodovinski povesti
(»Umirajoče duše«, »Vražje dekle«) je s
tem romanom dovršila svoj največji tekst,
ki je hkrati tudi ena najboljšejših ep-
skih stvaritev slovenske žene.

Življenjski roman je že nekaj časa
la grande mode evropske literature
in hkrati ena najbolj problematičnih
slovenskih vrst. Če so se celo zo-
per zgodovinski roman dvigali resni gla-
sovi, zanikajoč njegov trajnejši pomen
in globljo umetniško upravičenost, je
tem lažje postaviti načelen vprašaj k
pojavi življenjskega romana. Ali
življenjski ali roman, ali dognana re-
sničnost ali fikcija? Goethe je že svojo
autobiografsko izpoved imenoval »Wahr-
heit und Dichtung«. Čim bližja in bolj
znana nam je kakšna osebnost, tem tve-
ganejši je poizkus, da bi napravili iz nje
»junaka romana«. Že tako znana »la vie
romancée« (na pr. Maupol, Byron), ki ni
istovetna z življenjskim romanom, sku-
ša dognano stvarino izpreplesti s pesniškim
tkivom in jo prenesti iz objektivnega v
subjektivno; dovolj je, če primerjamo med
seboj več romaniziranih biografij o istem
junaku, na pr. o Byronu. Celo študije, ki
so nastale na podlagi najstrožjega razi-
skavanja vseh dostopnih virov, se v spornih
točkah, zlasti pa v vrednotenju in raz-
lagi, razločujejo med seboj. V biografijah,
pa najsi gre tudi za življenjske romane,
namreč, nam objektivna resnica zanima mnogo
strastneje, kakor pri fiktiivnih junakih
družabnih in psiholoških romanov. Kaj so
nam mar muhe kakšnega Oblomova, samo
da so značilne za njegov tip ljudi, toda
v biografskem romanu o Puškinu ne ma-
ramo, da bi nam pisatelj natvezil karkoli,
česar resnični Puškin po vsej verjetnosti
ni imel.

Odnos med resnico in fantazijo je torej
bistvena problematika zgodovinskega in
biografskega romana. Nedvomno pa ima
življenjski roman povest poleg te problema-
tike svojsko mikavnost za pisatelja in za
čitatelja. Razširjenost te vrste, ki je do-
sedaj obrodila poleg nekaterih mojstrskih
del ogromno pisavih sadov, priča o nje
priljubljenosti, obenem pa o živem zani-
manju današnjega človeka za močne indi-
vidualnosti.

Pisateljica Ilka Vaštetova je dobro ob-
čutila, da je Prešernova osebnost dovolj
trden nosilni steber za težko ogrodje bi-
ografskega romana, ki vrhu tega stremi
preko osebnosti k osrisi okolja in dobe.
Prešernovo življenje nedvomno nudi pri-
loženost dovolj hvalne stvarine. A ta
stvarina je takisto nevalečna, ker je silno
krhka in subtilna; težiče Prešernovega
življenjskega »romana« ni bilo v ynanjih
dogodkih, marveč v težko dostopni bio-
grafiji duše, v duševnih platen njegove
dejanja in nehanja, v tragiki Pre-
šernovega boja med pesniško in človeško
naravo. Prav to pa zahteva neizmerno
množico vztrajanja, študija, intuitivnega
pronicanja v dognano stvarino; tisk kon-
genialne sile, ki skuša z razpoložljivo sno-
vjo rekonstruirati tako silno zapleteno in
enkratno reč, kakor je živa osebnost iz-
jemnega formata.

Ilka Vaštetova je obdelala celotno snov
v dvestih poglavjih, katerih sleherni ob-
ravnavajo neko obdobje Prešernovega živ-
ljenja. Vsako poglavje je označeno s pe-
sniškimi verzji. Prikaže nam Prešerna
od dijaških let skozi vse peripetije njego-
vega razvoja tja do zgodnje smrti v Kra-
nju. Takoj je treba priznati, da je pisa-
teljica »Romana o Prešernu« mnogo pri-

spevala za popularizacijo največjega slo-
venskega poeta in spisalala knjigo, ki bo
imela obilo čitateljev. Njen Prešeren je
človek, ki duhovno visoko prerašča svoje
okolje, ki pa je na znotraj razklan in se
zlasti zaradi bridkega neuspeha pogreza
v malodušje, dokler ne propade tudi te-
lesno. To dramo genialnega pesnika, posebej
še njegovo življenje v primitivnih razme-
rah in ob neumevanju naroda, je pisa-
teljica bistro občutila in ji skušala dati kar
moči prepričevalen epični izraz. Njen ro-
man je nedvomno plod resnega prizade-
vanja in skrbnega proučevanja. Svojemu
junaku je dala široko, morda kar preširo-
ko ozadje; opisala je življenje v tedanji
Ljubljani in napravila zanimiv poizkus, da
cela vrsta ljudi, ki jih poznamo iz literar-
ne zgodovine, pred nami hodijo, doživljajo,
agirajo in reagirajo kakor osebe v katerem-
koli romanu. To je nemajhno delo; treba
je bilo ustvariti celo vrsto portretov in jih
postaviti na velika platna, obdati z oko-
linami, orisati ozadje njihovih dejanj in skr-
beti, da vidi čitatelj tudi obrise tedanje
dobe. Julia Primčeva in njena okolica,
Čop, Smole, Kastelic, Jaka Zupan, Ana
Jelovska in mnogi drugi so tu dobili ne-
kako »epsko življenje«: gledamo jih v pa-
noptiku romana.

To je delo in dejanje, vendar je bil pol-
kus že v naprej tvegan, in prav tako je
problematičen njegov umetniški uspeh.
Kar se tiče samega Prešerna, se nam zdi,
da avtorica ni mogla izčrpati obline, a
neizmerno delikatne stvarine, ki jo nudi
Prešernova genialna osebnost s svojimi
brezdanjimi duševnimi globlinami. Pisa-
teljica nam je orisala tiste strani Prešerno-
ve duše, ki so njenemu ženskem pogledu
najbližje; kaj čuda, če je postala ljubezen
do Julije osrednje jedro romana. Nič ne
more in ne mara zanikati, da je bila Ju-
lija eno najsilnejših pesniških doživetij
in da je močno vplivala ne samo na Pre-
šernovo poezijo, marveč tudi na njegovo
človeško usodo. Z umetniškim vzvišjem
v njegovo ljubezensko dramo pa bi lahko
odkrili še mnoge globline, ki so tu zakrite
s površnim bleiskom biografske vnajnosti.
Metafizika njegove ljubezni, tiste izrazite
moške ljubezni, ki ji je Lavra vedno samo
sredstvo, da odkrije moč najmočnejšo in
najplodnejšo skrivnost svojega bistva, t. j.
da elementarno doživlja in spozna sebe —
ta metafizika je ostala neizražena. Sploh
bo Prešernova osebnost še marsikoga za-
vabila, da ji s fantazijsko kreativnostjo pri-
pomoci vdihne epično ali dramatično živ-
ljenje; možnosti so tu še velike in samo
čakajo mojstrov.

Mimo tega se je pisateljica zadovoljila
z lahkimi, poljudnim načinom pripovedo-
vanja, ki se najrajši oprijemlje vnajnega
življenja; njeni filozofski izleti v Prešer-
nov idejni svet (vera v človeštvo, v Pra-
duha in pod.) se gibljejo vedel okrog iz-
hodne točke in ne prodirajo v globline.
Njenemu stilu nedostaja tiste subtilnosti
in notranjega ritma, ki pesniško čutnega
čitatelja najbolj mika. Z druge strani je
pisateljica stavbo svojega romana obteži-
la z mnogimi postranskimi prizidki in
zmanjšala intenziteto osvetljevanja Pre-
šerna s preobilnim in prepodrobnim gra-
divom o njegovi okolici in z razveličnimi
dialogi.

To, kakor tudi ta ali ona nedosled-
nost in stvarna netočnost ne zmanjšuje
zanimivosti tega največjega slovenskega
biografskega romana. Ilustrator Elko
Justin je s svojimi risbami bistveno pripo-
mogel k vrednosti te knjige. Njegove ilu-
stracije so globoko občutne in fino izve-
dene; zlasti Prešernov lik, ki ga je poka-
zal v raznih življenjskih obdobjih, pomeni
izreden prispevek k ikonografiji našega
največjega poeta.

Pomen dr. A. Adlerja

»Jutro« je že s posameznim nekro-
logom počastilo spomin enega naj-
večjih psihologov naše dobe. Na-
knudno smo prešli še člane našega
uglednega sodalstva iz Prage in ob-
javljamo oni del, ki bistveno izpo-
polnjuje že priobčeni članek. Ured.
Alfred Adler je bil učenec in sodelavec
utemeljitelja psihoanalize Sigmunda Freu-
da, toda prav tako kakor znanj švicarski
znanstvenik Jung se je tudi on razšel s
Freudom. Postal je celo eden najboljših so-
vražnikov in nasprotnikov psihoanalize.
Sčasoma je osnoval svojo posebno teorijo
»individualna« psihologija. Najprej je pri-
šlo do obratuna s Freudom, l. 1911 pa je
Adler ustanovil »Društvo za svobodno psi-
hoanalizo«, ki se je l. 1912 spremenilo v
»Društvo za individualno psihologijo«. Nje-
govo glavno delo »Spoznanje človeka« je
izšlo l. 1926. Izmed drugih njegovih spisov
naj omenimo zbirko razprav »Zdravljenje
in izobraževanje«, »O nervnem karakteru«,
»Praksa in teorija individualne psiholo-
gije«, »Individualna psihologija v šoli«,
»Kritika Freudove seksualne teorije dusev-
nega življenja« itd. Izdal je tudi časopis
za individualno psihologijo.

Adlerova individualna psihologija pred-
stavlja novo pojmovanje sveta (Weltan-
schauung), ki vsebuje življenje posameznika
v vseh njegovih odnosih in funkcijah. Tu ni
v osrednjem delu po spoznavanju, tem-
več volja na višjem, bolj duševnem in lep-
šem življenju. Adlerova individualna psi-
hologija bo gotovo kot znanstvena teorija
še rebusirana in popravljena, toda vseeno
pomeni velik zamah ustvarjalnega pozit-
ivnega duha v težnji, da nudi vsakemu po-
samezniku navodila in kajpot za življenje.
Nesporna pa je vrednost eminentnega moral-
nega in socialnega značaja Adlerovega
znanstvenega in socialnega dela. Reši je
znanost iz »splendide isolation« in jo
privedel k samemu izviru življenja. Kajti
življenje je končno tisto najvišje in znanost
mora služiti obogatitvi življenja.

Po Freudu je najbližji, najbolj univer-
zalen in najmočnejši seksualni nagon. Ta
izpopolnjuje človeško podzavest in daje
znapaj njegovi psihi od najbolj primitivnih
do najvišjih elementov. Po Freudu so celo
vera, umetnost in znanost emanacije spol-
nega nagona. Alfred Adler pa vse to kar
najbolj energično zanika; ter trdi, da ni
spol tisto zadnje in najbližje, kar usmerja
človeka. Vse naše življenje od prvih otro-
ških let do pozne starosti je odvisno od
osnovne nagonne težnje po moči in po
uveljavljanju v življenju. Kratkotrajno:
Adler je poudaril socialno zavest našega
bitja. Ta zavest vodi z zdravega in bol-

nega, starega in mladega. Ni namreč pri-
ncipijskih razlik med zdravim in živčno
bolnim človekom; z obeh upravljajo iste bio-
loške sile. Vse naše življenje predstavlja
samo izraz težnje po moči. Otrok, ki se
rodi slaboten in neboljen, doživlja najprej
občutek potrtosti in slabosti. To je znani
Adlerjev »občutek inferiornosti«. Toda
otrok se brani in trudi, da premaga ta od-
por. Ko pa doseže, preide v napad in stre-
mi, da premaga zapreke. Odločilnega pome-
na je prav to, kako bo posameznik prema-
gal svoje prvotno čustveno infantilnost in
manjvrednost. Cilj vsakogar je, da najde
pravi razmerje med težnjo po moči in
blaginjo družbe, človeštva.

Dr. Julka Chlapec Gjorgjevič

Zapiski

»Življenje in svete« prinese v prihodnji
številki začetek razprave doc. dr. Oskara
Reje »Gospodarski pomen umetnega nana-
kanja«, nadaljevanje povesti Antona Ingo-
lića »Na robu življenja« in romana A. Du-
maja »Trije mušketirji« z Norretrander-
sovimi ilustracijami, prof. Iv. Kostiala pri-
spevek »Slovenske pripovedke v nemškem
prevodu«, dr. J. Debeljaka članek »Ob ta-
si pomena« s Tilnom Epimom in »Koršak
paberke«. Dalje izide v tej številki članek
o televiziji z raznim drugim drobižem.
Vmes med članki so številne ilustracije,
od koncu pa šah in uganke »Življenje in
svete« izide skupaj s ponedeljskim »Jutrom«,
zahtevaje povsod la naš najcenejši tedni-
ski obzorik.

Leopardi. 14. t. m. poteče sto let, kar
je v Neapelju nenadno umrl eden največjih
italijanskih in sploh evropskih pesnikov,
prof. Giacomo Leopardi (roj. 1798). Nje-
gova poezija je polna bolečnega svetlo-
sta, temnega pesimizma in dvomov, če-
prav je idejno odmev francoske prosvet-
ljenosti 18. stoletja in voltieranskega du-
ha. Leopardijev življenjski je na debelo
izpolnjen z boleznimi, mukami in obupom.
Bil je vzgojen v strogem katoliškem duhu,
toda njegova mati ni imela srca in življe-
nje v domati hiši je bilo bolj podobno živ-
ljenju v ječi. Zakopal se je v knjige in se-
dem let tako neumorno študiral grške in
rimske klasike, da si je za vedno pokvaril
zdravje in postal pohabljen. Skušal je
uteči iz rodbinske ječe, vendar so ga do-
mači ujeli in zopet internirali, zlasti za-
radi njegovih liberalnih in karbonarskih
nazorov. Pozneje je preživel nekaj svobod-
nih let v Rimu, Florenci, Pisi in Neapelju,
toda bolezen mu je tudi zdaj onemogočala
uživanje tistih malo radosti, ki jih nudi
življenje. Umrl je v starosti 39 let. Leo-
pardijev prve pesmi so bile patriotične,
v nadaljnjih pa čedalje bolj prevladuje
osebna bolelost, ki se naposled razvije v

prepričanje, da je življenje že po svojem
namenu sama muka in bolelost. V nekate-
rih pesmih je dosegel čudovito lepe lirčne
tone, združujoč prirodno lepoto in občutek
bolesti, samote in smrti. Tudi kot pesnik
je bil ljubitelj klasične starine in nje mi-
tologije. Marsikje se posmehuje veri v
napredek in drugim velikim iluzijam svo-
je dobe. Leopardi je mnogo vplival na ita-
lijansko poezijo 19. stoletja.

Jarmil M. Burghauer, l. 1921. rojeni
nadebudiški skladatelj, je spisal sklad-
bo »Rondo es dur«, ki je v nedeljo 13. t.
m. ob 11. dopoldne oddaja čsl. radio pod
vodstvom dirigenta dr. V. Smetáčka.

Nemci v češkoslovaški republiki o sebi.
Kot devet zvezek knjižnice »Narodnostni
otázky«, ki jo izdaja založba »Orbis« v
Pragi, je izšel originalen in zanimiv zbor-
nik: »Němci v československé republice o
sobě« (224 str. 8°). Češkoslov. društvo za
proučevanje narodnostnih vprašanj je na-
prosillo odlične pisatelje in znanstvenike iz
vrat češkoslovaških Nemcev, da prikažejo
češki javnosti položaj, stanje in stremilje-
nja svojih rojakov. Tako je nastala v če-
škem prevodu iz rokopišov knjiga, ki
utegne zanimati slehernega proučevalca
srednjeevropskih vprašanj. Prispevali so
Cysarz, Hacker, Hönigsmid, Janetschek,
Jaksch, Kislinger, Mayr-Harting, Moucha,
Oberschal, Sebekowsky, Winter, Wohry-
zek, ki prikazujejo zgodovino sudetskih
Nemcev, njih politiko, razvoj narodnostne-

S P O R T

Izbirni lahkoatletski miting

Danes ob 18. se bo na igrišču Primorja začel izbirni lahkoatletski miting
za sestavo reprezentance v troboju Beograd-Zagreb-Ljubljana. Na današnjem
sporedu so naslednje discipline: tek 200 m, met diska, tek 800 m in skok v višino.
Na startu bodo vsi naši najboljši lahkoatleti, med njimi državni reprezen-
tanti in rekorderji Skušek, Zgur, Pieteršek, Gabrček, Zupančič, Korček, Goršek,
Čurda, Zorja in drugi.
Vstopnina je iz propagandnih razlogov zelo nizka, in sicer za stojlišča
Dln 3.—, za dijaška stojlišča pa Dln 2.—.

Danes nastopijo tudi inozemci

Na velikem teniškem turnirju Ilirije
na igrišču Ilirije pod Cerkovnim gradom
se je pričel včeraj mednarodni teniški tur-
nir za prvenstvo Ljubljane 1937. Za partije
prvih kol so privabile na prostora igri-
šča veliko število športnega občinstva, kljub
temu da nastopijo oni, ki bodo vzbudili naj-
več zanimanja, šele danes popoldne. Madžar-
ski savez je medtem dokončno prijavil še
svoje drugega najboljšega igralca A. E.
Dallosa, ker je sodelovanje Štegljica posla-
lo dvomljivo zaradi nepričakovane po-
daljšanja avstrijskega prvenstva.

Dallos je letos z velikim uspehom sode-
loval v madžarskem moštvo za Davisov po-
kal, njegovi mednarodni uspehi pa ga dvig-
ujejo med evropske elite teniških kapite-
lov. Med drugim je lani premagal Avstrijca
Melaxa, našega Kukuljevića letos v Zagre-
bu v dvoboju Jugoslavija: Madžarska 3:3,
in druge. Še vedno ni rešeno sodelovanje
italijanskih igralcev, s katerimi prireditelji
še niso dosegli sporazuma. O ostalih odli-
čnih igralcih smo že poročali. Skupno bo
sodelovalo na turnirju nad 80 tekmovalcev,
kar je prvi rekord za jugoslovanski turnir.
Posebno zanimljivo za ljubljanski turnir je,
da bo v danih disciplini nastopilo nad 24
tekmovalcev z madžarske in jugoslovanske
prvakino Klariso v Somogyjevo in Holo
Kovatec na čelu.

Turnir se bo pričel danes ob 8., popoldne
pa ob 14.

Mladina se uči plavati — na Iliriji

Za 2 Din prijavnine in za 2 Din dnevne
vstopnine se lahko vsak fant in vsako de-
kle nauči plavati crawl. Tečaj se začne v
ponedeljek 14. t. m. ob 10. Prijave sprej-
ma ključar.

V nekaj vrstah

Spored prvenstvenih tekem na območju
LNP je jutri precej mršav in obsega sa-
mo tri prireditve. Za prvenstvo II. razre-
da se bodo borili v Mengšu Mengeš—Brat-
stvo, v Murski Soboti pa Mura—Gradjan-
ski. Za juniorsko prvenstvo v Ljubljani pa
je na sporedu tekma med Korotanom in
Reko ob 9. na igrišču Reke.

Belgijska reprezentanca, ki je v nede-
ljo v Beogradu igrala neodločeno 1:1 proti
naši, je še slabše odrezala v Bukarešti,
kjer je predvčerajšnjim igro izgubila z
1:2. V ostalem pa se zdijo Belgijski glede
terena silno razvajeni nogometaši, ker va-
ljuje krivdo za begarski rezultat in tudi
za neuspeh v Bukarešti na skrajno ne-
ugodna tla. Baje so izjavili, da do nadalj-
njega ne bodo prišli več v goste na jug
Evrope.

Italijanske svetovno-znane blatne kopeli ABANO pri BENETKAH

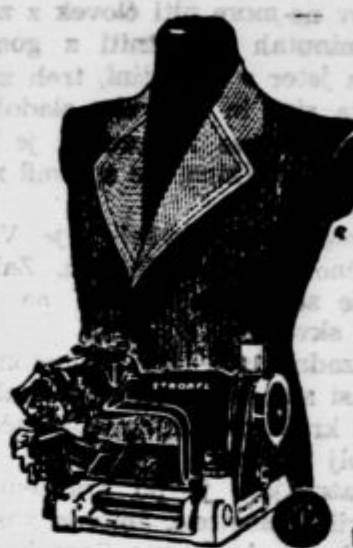
Blatne kopeli — Kopeli — Vse kure v
Thermal hotelu, »Tricete in Victoria« —
Prvo vrsto — Rodbinski hotel — Pensija
od 132.—, Pavšal 15 dni L 750.
Pojasnila: R. Brega & Co.

RIMINI GRAND HOTEL SAVOIA — PRVEGA REDA NA MORJU.

200 postelj / Privatna obala / Dancing / Koncerti / Garaže.

MONTECATINI TERME

Svetovnoslavno termalno zdravilišče
za BOLEZNI NA LEDVICAH, OREVESJU in NOTRANJN IZMENI.
Sezija od 1. aprila do 30. novembra.
200 hotelov raznih kategorij. — Veliki in moderni termalni zavodi.
BLATNE KOPELI.
Gledališki nastopi. — Sportne tekme. — Zabavne prireditve.
50% POPUST NA ZELEZNICAH.
Pojasnila daje: UFFICIO PROPAGANDA — MONTECATINI TERME
in vsi uradi »PUTNIKA«.

STROBEL

specialni živalni stroji za:

KROJAČE

za pikiranje

KRZNARJE

za šivanje kakor tudi za pikiranje
krzna

na LJUBLJANSKEM VELESEJMU v paviljonu G
B. MAGDIČ — ZAGREB, Radišna 11.

Vestnik ZKD

Iz mariborske ZKD

Predavateljska akcija. V minuli zimako-
spomladanski sezoni je priredila ZKD v
Mariboru sledeča predavanja:

9. dec. 1936 v Sokol. društvu, Sv. Le-
nart v Slov. gor.: Primož Trubar in nje-
gova doba. (: Albert Žerjav :).

13. dec. 1936 v Sokol. društvu Ruše: Na-
rodnostni boji v Drav. dolini tekem prete-
kega stoletja. (: Franjo Baš :).

20. dec. 1936 v podružnici CMD Sv. Ju-
rij ob Pesnici: Kmetstva razdolžitve (: dr.
Franjo Lipold :).

20. dec. 1936 v Sokol. društvu Limbuš:
Socialna vprašanja naše dobe. (: prof. Ljod-
ze Bizjak :).

20. dec. 1936 v Sokol. četi Sv. Trojica
v Slov. gor.: Kmetstva razdolžitve. (: Mil-
an Goršek ml. :).

3. jan. 1937 v Sokol. društvu št. II v
Slov. gor.: Potreba narodno-obrambena
dela. (: dr. Miloš Vauhnik :).

3. jan. 1937 v Sokol. društvu Pesnica-
Jarenina: Amerikanizem v poljedelstvu.
(: inž. Terzan :).

6. jan. 1937 v Pevskem društvu Velka
v Podvelki: Čarovništvo in čarovniški pro-
cesi na Slovenskem. (: dr. Vi. Travner :).

10. jan. 1937 v Cirkovcih: Kmetstvo
vprašanje v naši dobi. (: prof. Ljodze Biz-
jak :).

7. febr. 1937 v Sokol. četi Sv. Marjeta
ob Pesni.: Spolne bolezni. (: dr. Ivan Ju-
recko :).

14. febr. 1937 v Sokol. društvu Sv. An-
ton v Slov. gor.: Kmetstva razdolžitve.
(: Milan Goršek ml. :).

17. febr. 1937 v Sokol. društvu Slov. Bi-
strica: 16. stoletje v slovenski zgodovini.
(: Alb. Žerjav :).

21. febr. 1937 v Sokol. četi Radvanje:
Pereča vprašanja narodnega zdravja.
(: dr. Rud. Lovrenc :).

21. febr. 1937 v Sokolski četi Razvanje:
O raku. (: dr. V. Marin :).

24. febr. 1937 v Sokol. društvu Sv. Le-
nart v Slov. gor.: Zgodovina ruskega re-
volucionarnega pokreta. (: prof. V. Grun-
tar :).

28. febr. 1937 v Sokol. društvu Pesnica-
Jerina: Jetika. (: dr. Iv. Jurečko :).

28. febr. 1937 v Sokol. četi na Veliki:
Kmetstva zaščita. (: Milan Goršek ml. :).

14. marca 1937 v Sokol. društvu Krče-
vina (Maribor III): Zgodovina ruskega re-
volucionarnega pokreta. (: prof. V. Grun-
tar :).

19. marca 1937 v Sokol. društvu št. II v
Slov. gor.: Napake v sadjarstvu. (: Fr.
Aplenc :).

23. apr. 1937 v Sokol. društvu Ruše: Zo-
godovina ruskega revolucionarnega pokreta.
(: prof. V. Gruntar :).

28. aprila 1937 v Sokol. društvu Maren-
berg: Narodnostni boji v Dravski dolini
v 19. stoletju. (: Fr. Baš :).

9. maja 1937 v Podružnici CMD v Sve-
čini: Jetika. (: dr. Ivan Jurečko :).

Pri vseh 22 predavanjih je bilo 1271 po-
slušalcev, torej povprečno 60 na enem pre-
davanju. Zveza kulturnih društev v Mari-
boru bo v jeseni predavateljsko akcijo na-
daljevala in razširila na druge dele svo-
jega področja. Društva še danes prosimo,
da na tozadevne okrožnice in vprašanja
ZKD hitro in točno odgovorjajo, da se bo
lahko predavateljska akcija brezhibno iz-
vedla.

Vsa včlanjena društva, ki prirejajo glo-
dališke predstave, obveščamo, da je bilo
na obnem zboru ZKD dne 4. aprila t. l.
v Mariboru soglasno in z odobranjem
delegatov sklenjeno, da plačajo društva
Zvezi od vsake gledališke prireditve po
svoji udeležnosti po 5 do 10 din. Ta denar
bo Zveza uporabila izključno za nabavo
novih gledaliških iger, da bo lahko ustre-
žala društvom, ki se obračajo nanjo za
igre. Ker je gotovo v interesu društev, da
se dramska knjižnica ZKD čimpolj izpo-
polni, pričakujemo, da bodo vsa društva
brez izjeme nakazovala malenkostni zne-
sek od svojih prireditelj Zvezi, in sicer naj-
bolje sproti od vsake prireditve. Ako se
bodo društva točno držala tega sklepa, bo
Zveza prejela letno okoli 3000 din, to
je znesek, s katerim se bo dalo nabavljati
vse najnovejši gled. igre.

Priporočamo našim društvom, da si na-
bavijo brošuro, ki jo je izdal št. Jakob-
ski gledališki odel v Ljubljani ob svojih
15-letnici. Ta brošura objega razen ne-
kak prav zanimivih člankov tudi pregled
tekmo 15 let odigranih gled. iger. Ta pre-
gled bo dobro služil društvom pri izbiri
gled. iger. Brošura stane s poštnino vred
le din 6 in se dobi pri št. Jakobskem gle-
dališču v Ljubljani.

— Ustanovni občni zbor mladinske or-
ganizacije JNS za stoz Radovljico bo v ne-
deljo 13. t. m. ob 9. dopoldne v salonu Me-
sarjeve restavracije na Jesenicah. Na ob-
nem zboru bodo poročali govorniki z Jese-
nic in iz Ljubljane.

— Zvočni kino Radio predvaja danes in
jutri v nedeljo ob pol 9. zvečer (v nedeljo
tudi ob 3. pop. večer) »Cvetje iz Nice«. Med
dodatki tudi glasbeni film, domača Zor-
na tednik in Paramontov zvočni tehnik.
Slede »Mladi orlic«.

— BLED. Zvočni kino predvaja danes in
jutri večer iz časa ruske revolucije
»Manjar, šalo »Robin Hood in najnovejši
š. tehnik«.

— CRNOMELJ. Drevi ob pol 21. in jutri ob
18. in pol 21. predvaja Sokolski zvočni kino
film »Ljubljene bogov. Pride »Pastir
Kostja«.

— SEVNICA. Zvočni kino predvaja danes
in jutri film »Došica — Rožmarin« in ob-
čajne dodatke.

— Zvočni kino Radio predvaja danes in
jutri večer iz časa ruske revolucije
»Manjar, šalo »Robin Hood in najnovejši
š. tehnik«.

A. POLTZER:

Kaminski napušč

Prigode Patricije Holmove

št. 13

Biser ni bil nič večji od električne žarnice, toda sprito njegovega »orienta« bi bil lišp vsakega božičnega drevesca od nevoščljivosti obledel; iz kamna, drobnega kakor žepno zrcalce, je pa sršal tak ogenj, da je Whinstone prestrašen zamežal.

Ko je spet odprl oči, je Violet že sedela in se iz zivalno ozirala po gostih za sosednjimi mizami, ki so kakor prikovani strmeli v nosilko toli pravljice-nega lišpa. Gotovo so jo imeli za najljubšo ženo najbogatejšega indijskega maharadža.

Patricija je opazila Whinstonovo razočaranje, zato se je podvzela in rekla:

»Violet me je samo spremljala in ne ostane dolgo.«

»Da,« je pritrdila Violet, »na žalost moram oditi. Princeza Piperescu me pričakuje na bridge. Oh, te družabne dolžnosti... kako utrujajo človeka.« Violet je obzirno zazehala.

»Prosim, ostanite za mano,« je poprosil vlijudni Whinstone.

»Naj bo, a ne dalj kakor pet minut,« je privolila Violet.

Nu, teh pet minut se je precej raztegnilo. Konec koncev ne more niti človek z zdravim takom v treh sto minutah pogostiti z gomoljčkami nadevanih gospih jeter v hladetini, treh zrezkov, dveh jerebic, obroka sira in krožnika sladoleza. Vendar je Violet zmogla vse to, preden je minilo tri četrt ure. Nato jo je Whinstone spremljal na cesto in jo posadil v taksi.

»Belgravsky skvēr!« je Violet zelo glasno in razločno zaklicala soferju. Zakaj princeza Piperescu je stanovila seveda na gosposkem Belgravskem skvērju.

Nazadnje sta bila Whinstone in Patricija sama, in dasi sta oba nestrpno čakala tega trenutka, sta se od kraja nekam ogibala začeti razgovor, ki ju je najbolj zanimal.

»Patricija,« je po kratkem obotavljanju izpregovoril Whinstone, »morda vas bo pomirilo, če zveste, da je Anthonus Sagathee, tisti pastor, ki bi vas bil moral poročiti z Mellerjem, zaprt.«

Ker je Patricija molčala, je hitro dodal: »A pustiva te neprijetne stvari.«

»Kar pripoveduj,« je resno dejala.

»Mnogo nimam povedati. Reverend je seveda lopov. A Meller ga, kakor je videti, ni poučil o svojih nečutih. Ali je Sagathee res tisti, za katerega se izdaja, bo treba šele preveriti. Njegovi papirji so v redu; drugo vprašanje je, ali so res njegovi. Sagathee je prišel iz Amerike in je dobil tu v Londonu zvezo z majhno, neznanstveno kočino. Podoba je, da mu njegov skromni dohodek ni zadostoval, in

ker vprašanji vesti za Sagatheea ni, je našel Meller, ki se je beže slučajno seznanil z njim, v tem moču vdano orodje.«

Nekaj časa sta govorila o postranskih rečeh, dokler ni Patricija vprašala:

»Ali ste brali novico o smrti polkovnika Holma?«

Zdaj sta bila pri kočljivem predmetu.

»Da, bral sem jo.«

Hlastno je rekla: »Prosim, po pravici mi odgovorite na vprašanje: ali vam je bila polkovnikova smrt že prej znana?«

»Da, Patricija,« je odvrnil kakor zasačen grešnik.

Neusmiljeno je nadaljevala: »Že tisti večer, ko ste bili z menoj v lokalni na Coventryski cesti?«

Whinstone ni mogel drugega kakor prikimati. Patriciji so se oči zasvetile. Zdaj je razumela nedavno izpremembo Whinstonovega vedenja. »Meni ni do denarja nič... Čisto nič... da veste, Whinstone,« je preprosto dejala.

Tisti mah je pristopil natakark njeni mizi. Nadzornika so klicali na telefon. Ko se je Whinstone vrnil, je bil zelo resen. »Moje poklic na žalost ne pozna nočnega odhoda. Kličejo me. Pojdiva, prosim.«

Spremljal jo je k avtomobilu. »Dobro spite, Patricija!« Prav za prav je hotel reči nekaj nežnega, toda izraz njegovih čustev je bil še vedno poln plahosti.

Četrt ure pozneje je stopil v hišo na Jermynski cesti, kjer je imel »Old Man Club« svoje prostore. Umorska komisija je bila še tam in sama ni vedela, kaj bi, ker izginulega mrljca ni mogla najti.

Komaj je Whinstone slišal, kako in kaj, je planil naravnost k vdolbini, kjer je stala Atena. Prišli so mu sekuro, s katero je nadzornik brez pomišljanja razbil steno oknjaka. V naslednjem trenutku so tri žepne svetilke blisnile v temni prostor. Na tleh je ležal izginuli mrljca. Whinstone ga je spoznal.

Mrtvec je bil Meller. James Henry Meller-Ortega — kasnejša preiskava je dognala, da je bilo to njegovo pravo ime — je bil zaboden v srce.

Ko sta policijski zdravnik in fotograf opravila svoj posel, so si scotlandyarski uradniki natančno ogledali čudni prostor za kipom boginje Atene.

Ko so preiskovali tla, so odkrili plošev, ki je merila nekako seženj v kvadrat in tvorila v drugače strnjeni talni oblogi poseben kos. Uradniki so najprej mislili, da so našli loputnico, toda izkazalo se je, da je bila pogrezovalna naprava.

Iz majhnega prostora v prvem nadstropju, ki je na videz služil za shranjevanje orodja, si s pomočjo tega malega dvigalnega odra lahko prišel v »hram«.

Poizkus je pokazal, da je delovala naprava do celga neslišno. Kriminalni uradniki so si belili glave, kakšnemu namenu je neki služil ta skrivnostni prostor, ki ni imel nobenega okna, zato pa vrtilna vrata in pogrezovalna napravo.

MALI OGLASI

Službo dobi

Seveda 1. dan, davok 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nemški

korrespondent
perfektno, samostojno, mlajša moč, dobi namerenjen. Predstavljaj naj se osebno samo prvotni reflektanti 13. junija popoldne ali 14. junija popoldne v hotelu UNION. Zglašiti se je pri portirju. 1400-4

Čedno dekle

pridno, vajen gostilne, sprejme Ogri 12. 1402-1

Brivskega

pomočnika
dobro izveščane v britju in strženju bubi glavice, z oskrbo v hiši sprejme takoj — Oton Helmgartner, Slov. 23. 1427-1

Lokomobilnega

kurjača
sprejem takoj. Jugobavarna Kamnik. 1425-1

Službe išče

Vzika posloja 50 pos. dovek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivski pomočnik

26 let star, soliden, samostojen in hiter, dober delavec, prvotni bubi glavice, z oskrbo v hiši sprejme takoj. Nastop po dogovoru. Naslov v ogli. odd. Jutra. 1429-2

Potniki

Seveda 1. dan, davok 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Poverjenike

v vsakem kraju, sprejme. mo. Pripravno za upokojen. ca. Možnost tujega zadržanja. Proizvaja in fiksum. Ponudbo na ogli. odd. Jutra pod »Dohodek«. 1422-5

Prodaj

Seveda 1. dan, davok 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Po Din 180.—

Patent. Bišofove lesne se prodajo od danes naprej na Ljubljanskem velesejmu. — nikoli več. Iskristitit. 1423-6

Postelja, omara

omara in umivalnik, poceni napredaj. Strelška ul. 321. 1434-6

60 do 80 komadov stolov

moderne, močne, rujava polirane za restavracije, dvorane itd. nadalje 1 divan prodaja ABC, Ljubljana VII. Medvedova c. 8. tel. 3444. 1433-6

Pohištvo

Seveda 1. dan, davok 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pred nakupom

pohištva ali ogleda mojo zalogo vsakovrstnega modernega pohištva v misarstvu Andolovic, Komenskoga 34. 1433-12

Auto, moto

Seveda 1. dan, davok 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosedežni avto

poceni prodaja. Fr. Aparnik, Kamnik. 1435-10

Naslove

od malih

oglasov pošiljamo

samo onim, ki pošljejo znamke za 3 din.

Stroji

Seveda 1. dan, davok 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mizarji! Slager

brez konkurence! Elektro-univerzalnik 610 mm (2 elektromotorja) sam Din 34.70 pri Ludviku Heršič, Ljubljana, Rimska cesta 13. 1434-39

Med mestom

in deželo posreduje »Jutrova« mali oglašnik

Kupim

Seveda 1. dan, davok 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Apnenih ščetin

(Kalkonsten), prvotnih, ružanih, kupim vsako množico. Cenje ne ponudbe z navedbo množice in cene je poslati na ogli. odd. Jutra pod »Stev. 16«. 1427-7

Kapital

Seveda 1. dan, davok 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

kupite ali prodaste potom moje oblastveno dovoljene pisarne najboljša RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka 12. Telefon 38-10. 14150-16

Hranilno knjižico

Kmetke hranilnice in posojilnice šmartno pri Litiji Din 10.000, prodam po 50%. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1433-36

Posest

Seveda 1. dan, davok 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel

kompleksov posestov, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš ter vj line napredaj gradben. strokov. in skrbno posredovalca Kuzaver Ludvik Cesta 29. oktobra 6. Telefon 37-33. Pooblaščen graditelj in sodni cenitelj za vse potrebe, brezplačno na razpologo. 60-30

Veliko zemljišče,

travnike parcel

Interesente naj ne zamude, z najboljšo mrvico se prodaja skupno celoto ali posamezno, zelo poceni in ima veliko budočnost. Je najboljša naložba denar. Zemljišče leži na najlepšem kraju, skoro ob glavni cesti in spreda pod Ljubljano. Sprejemam tudi knjižice. Vprašati: cesta 29. oktobra 9-11. vrata števil. 16. 14307-39

Enonadstropno vilo

novi, moderni, krasen vtis, najlepša budočnost, ob Tyrševi cesti, prodam. Ponudbo na ogli. odd. Jutra pod »Streten dome«. 14303-30

Za trgovino

ali buffet oddam tik zdravilišča Golnika enodružinsko vilo s večjim trgovskim lokalom. Pojasa daj Jug. fotograf v Kranju. 14279-20

Stanovanje

oddam

Petsobno stanovanje

s kopalnico, popolnoma renovirano, oddam na Rimske cesti za takoj ali pozneje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14300-21

Trisobno stanovanje

elegančno, v novi vili, s souporno vrta, ugodno oddam. Goriska ul. 39 ob gorjenki železnici, šiška, blizu nove cerkve. 14305-31

Petsobno stanovanje

II. nadstropje, v centru mesta, oddam boljše stranke. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14286-21

Dve trisobni stanovanji

komfortni, oddam, eno za takoj, drugo za avgust, s kopalnico. — Poizvedbe: Menjalnica, Tyrševa št. 14336-21

Dvosob. stanovanje

solčno, kopalnico in vsem priključkami oddam. — Informacij: M. Krenner, Ljubljana, Gledališka ul. 13. 14313-31

Dijakne sobe

Seveda 1. dan, davok 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za dijakinjo

petošolko lišom oskrbo in skrbno vgojijo pri ugodni rodbini v Ljubljani po možnosti v nemški in francosko konverzacijski ter glasbeni. Letovja bi dal ev. tudi učenko 4. raz. osnovne šole. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Odličenjaki«. 14338-33

Dijaka

sprejme profesor na stanovanje s vso opremo. Nadzornik in pomoč pri učenju, nemška konverzacija, klavir, vrt. Dogovor po možnosti pred pobitimi. Prijave interesentov na ogli. odd. Jutra pod »Mala maturo«. 14306-23

Soba oddam

Seveda 1. dan, davok 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lepo sobo

z zajtrkom, oddam 2 gospodinjama, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14311-33

Mesečno sobo

s posebnim vzhodom, isto v solčno, oddam stalnem gospodu Cena niska. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14308-3

Opremljeno sobo

»s posebnim vzhodom« z uporabo klavirja, oddam za 15. junij. Naslov pove ogli. odd. Jutra. 14285-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, z dvema posteljnima, oddam. Rožna ulica 15. 14276-23

Sobo

v sredini mesta, blizu nebotičnika, z dvema posteljnima oddam za dobo 2 mesecev, takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14289-23

Opremljeno sobo

veliko, solčno, oddam 2 osebam s hrano, na 1. junij in eno sobo za eno osebo za 15. junij v sredini mesta. Soklič, Pod Tranbo 2/III. 14341-39

Opremljeno sobo

zračno, veliko, z 3-8 posteljami, oddam za stalno ali za poštice. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14342-33

Sobo

opremljeno ali prazno, s posebnim vzhodom, poleg sodišča, z uporabo kopalnice, oddam stalni oseb. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14345-33

Razno

Seveda 1. dan, davok 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mnogo ceneje in

boljše si nabavite vse vrste oblik in perila pri

Preskerju,

Sv. Petra c. 14. 14300-31

PARKETE

hvaloslov - bukove domače - slavonske dobavljajo in polagajo

BOKAL ANTON

Narodila sprejema v Koltovi 14. NIZKE CENE.

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma

Obiskovalcem

velesejma